BKNL

Een collectieve selfie 2

Infographic beeldende kunstsector

Berenschot

juni 2017

Nog beter zicht op beeldende kunst

Met de collectieve selfie 2 laat BKNL zien wat beschikbaar is aan gegevens over beeldende kunst in Nederland en waar nog de gaten zijn. Eén hiaat is inmiddels ingevuld ten opzichte van de eerste editie in 2016: de festivals beeldende kunst zijn in kaart gebracht door Harry van Vliet van de Hogeschool van Amsterdam. In het jaar 2016 vonden maar liefst honderd festivals plaats met een substantieel beeldende kunstprogramma.

Trends in de beeldende kunst zijn verder dat het aantal kunstenaars blijft dalen.
En dat het aantal afgestudeerden beeldende kunst dat alleen binnen het vakgebied zijn inkomen verdient juist toeneemt. Verder steeg het bereik van kunstmusea in Nederland tussen 2012 en 2014 tot bijna 30 procent van de bevolking van zes jaar en ouder.
Ook de bezoekersaantallen bij presentatie-instellingen namen toe.

Deze verzamelde gegevens moeten bijdragen aan gefundeerde analyses van het veld.
Om te beginnen het advies van de Raad voor Cultuur dat later dit jaar wordt verwacht.
Na de zomer van 2017 verzorgt BKNL een aanvulling op deze selfie, met onder meer extra gegevens over het inkomen van kunstenaars, over moderne kunstmusea en galeries.

Inhoudsopgave

- Legenda
- Verantwoording
- 1. Kunstenaars
- 2. Kunstmusea
- 3. Presentatie-instellingen
- 4. Galerieën
- 5. Postacademische instellingen
- 6. Festivals
- 7. Algemeen

Legenda

Nieuwe informatie (deze onderwerpen kwamen niet voor in Selfie 2016)

Geüpdatete informatie (onderwerpen uit 2016 aangevuld met nieuwe informatie)

Verantwoording

Met deze infographic geeft Berenschot een actualisatie en aanvulling van beschikbare gegevens over de beeldende kunstsector. De selfie is een weergave van reeds bestaand onderzoek en heeft tot doel inzicht te verschaffen in beschikbare informatie.

De selfie is ook dit jaar verdeeld in een aantal sub sectoren, te weten: kunstenaars, musea, presentatie-instellingen, festivals en postacademische instellingen. Dit betreft een voorlopige indeling, want na de zomer 2017 verschijnt aanvullend onderzoek over galerieën dat momenteel in opdracht van de Nederlandse Galerie Associatie (NGA) wordt uitgevoerd. Ook volgt meer informatie over de postacademische instellingen in de Cultuurmonitor 2017 die door onderzoeksbureau APE Public Economics in opdracht van OCW wordt uitgevoerd. Dit zal te zijner tijd ook door Berenschot worden opgenomen in deze selfie. Per subsector is beschikbare informatie gevisualiseerd.

We hebben gebruik gemaakt van belangrijke bronnen: Cultuur in Beeld 2016, Economische Ontwikkelingen (APE/Dialogic, 2016), Sport en Cultuur 2016 (SCP), ROA (Researchcentrum voor Onderwijs en Arbeidsmarkt) Statistisch supplement HBO Monitor 2014 en 2015, Centraal Bureau voor Statistiek Statline, eigen onderzoek van Berenschot op basis van gegevens Mondriaan Fonds en onderzoek van Berenschot in opdracht van het ministerie van OCW naar de verdeling van gemeentelijke bestedingen aan beeldende kunst (2016). Ook hebben we dankbaar gebruik gemaakt van het onderzoek dat Harry van Vliet (Hogeschool van Amsterdam) recent deed naar festivals (zie Festivalatlas 2017, supplement).

1. Kunstenaars

Algemeen: aantal beeldend kunstenaars in Nederland (x1000)

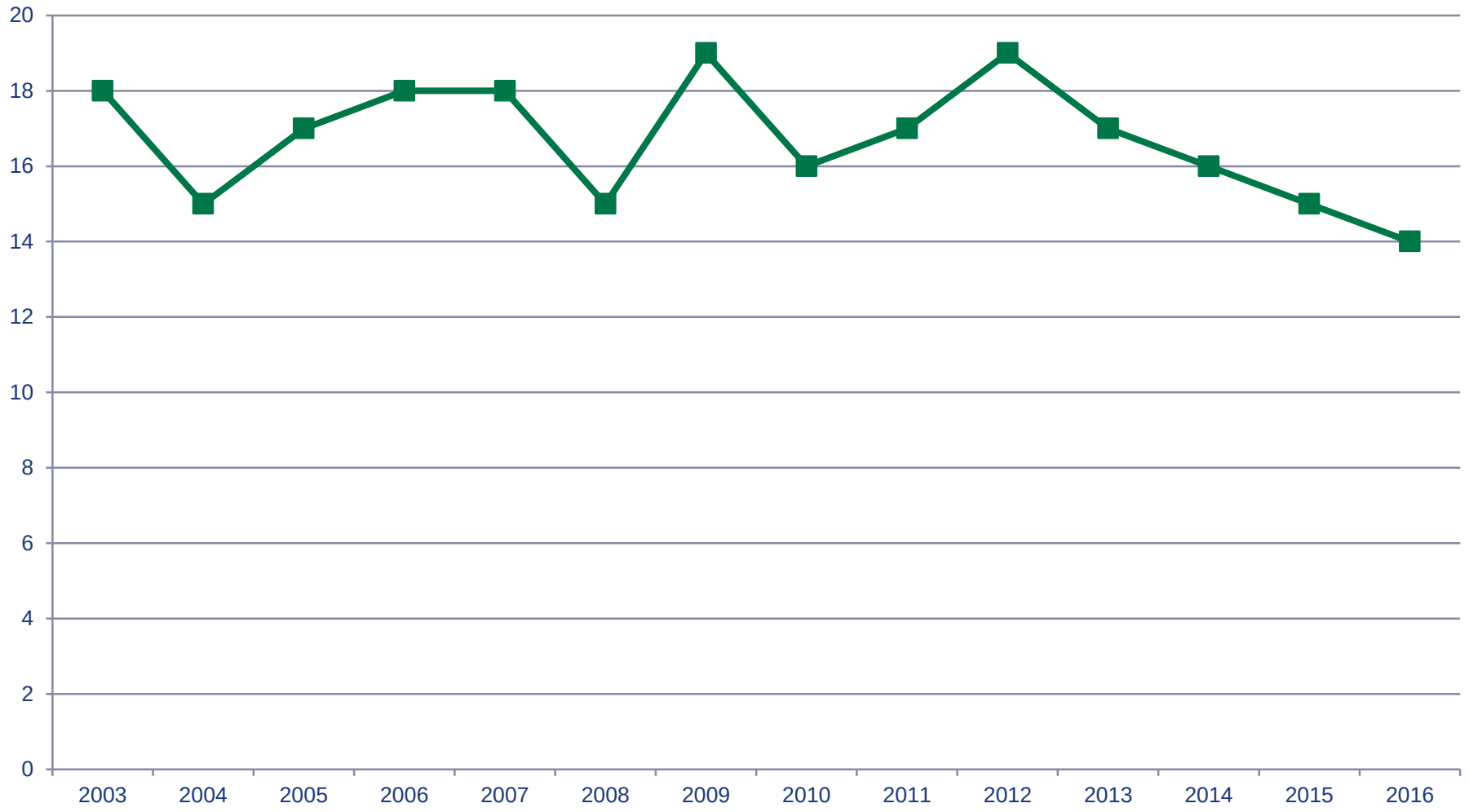

Bron: CBS Statline.
Nieuwe informatie: Jaren na 2012 toegevoegd.

Algemeen: afgestudeerden HBO Autonome beeldende kunst naar geslacht

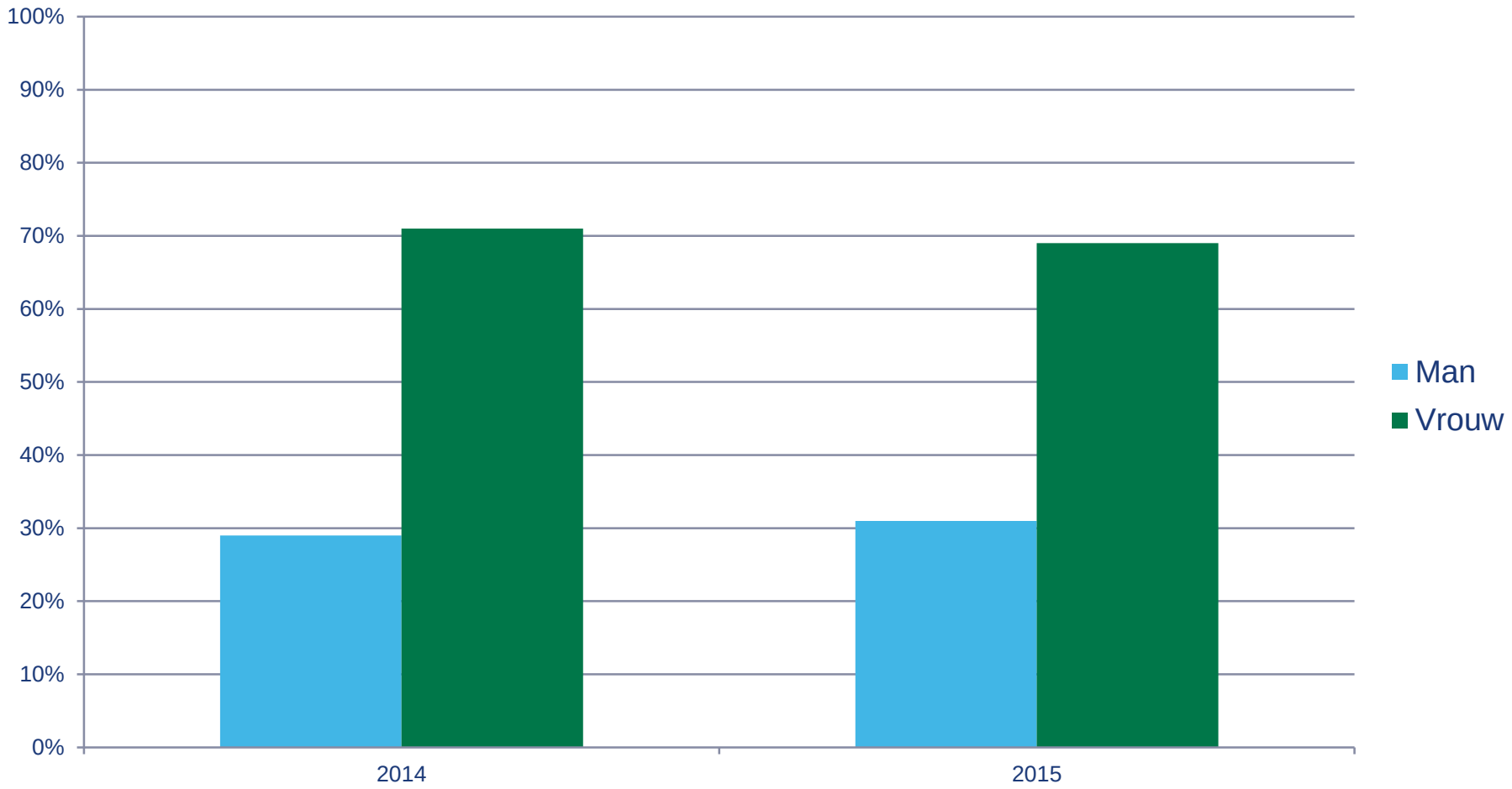

Bron: ROA, Statistisch supplement HBO-monitor 2015, ROA, Statistisch supplement HBO-monitor 2014

Algemeen: afgestudeerden HBO Autonome beeldende kunst naar leeftijd

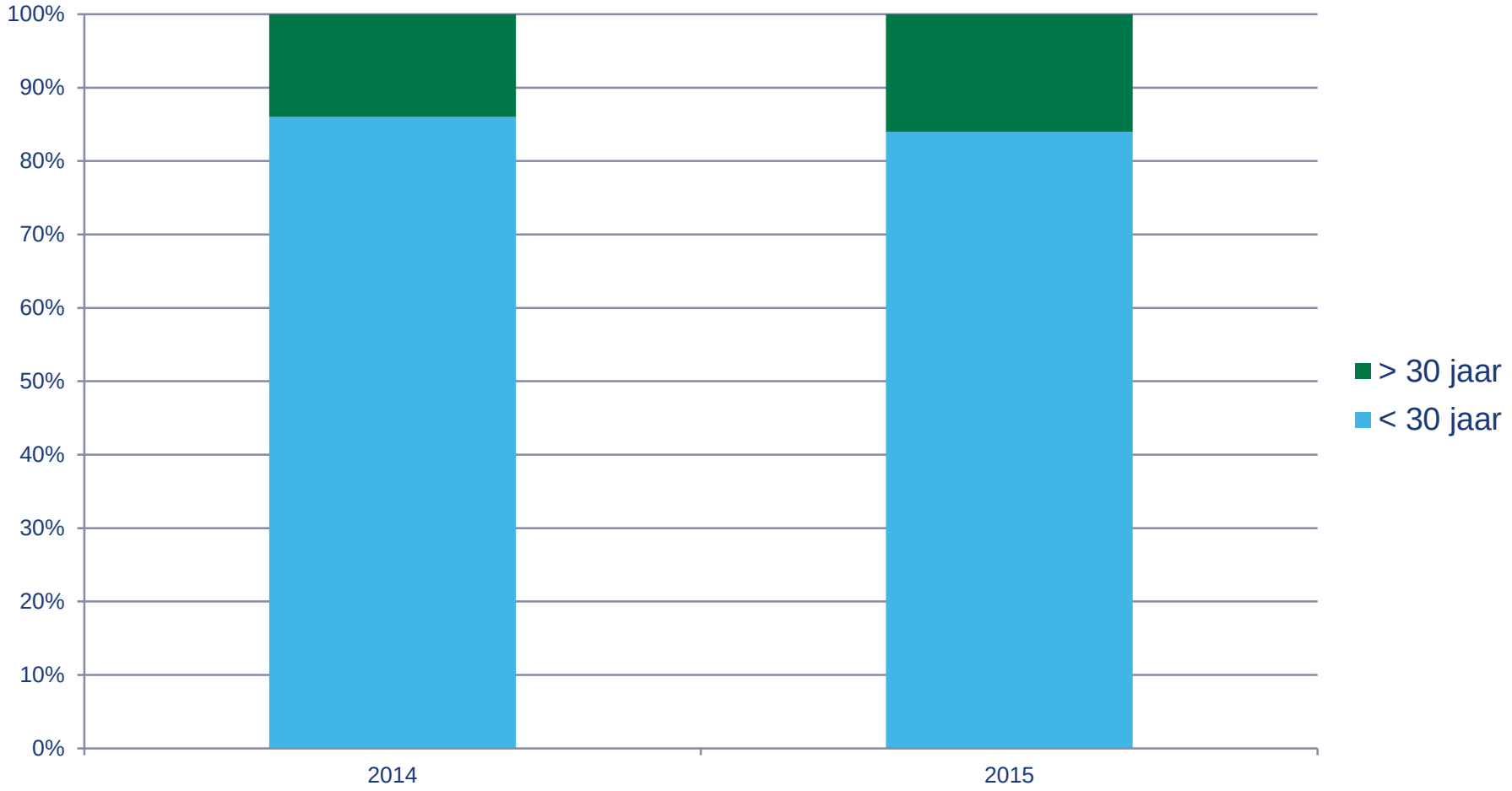

Bron: ROA, Statistisch supplement HBO-monitor 2015, ROA, Statistisch supplement HBO-monitor 2014

Inkomen: afgestudeerden beeldende kunst naar vakgebied werk

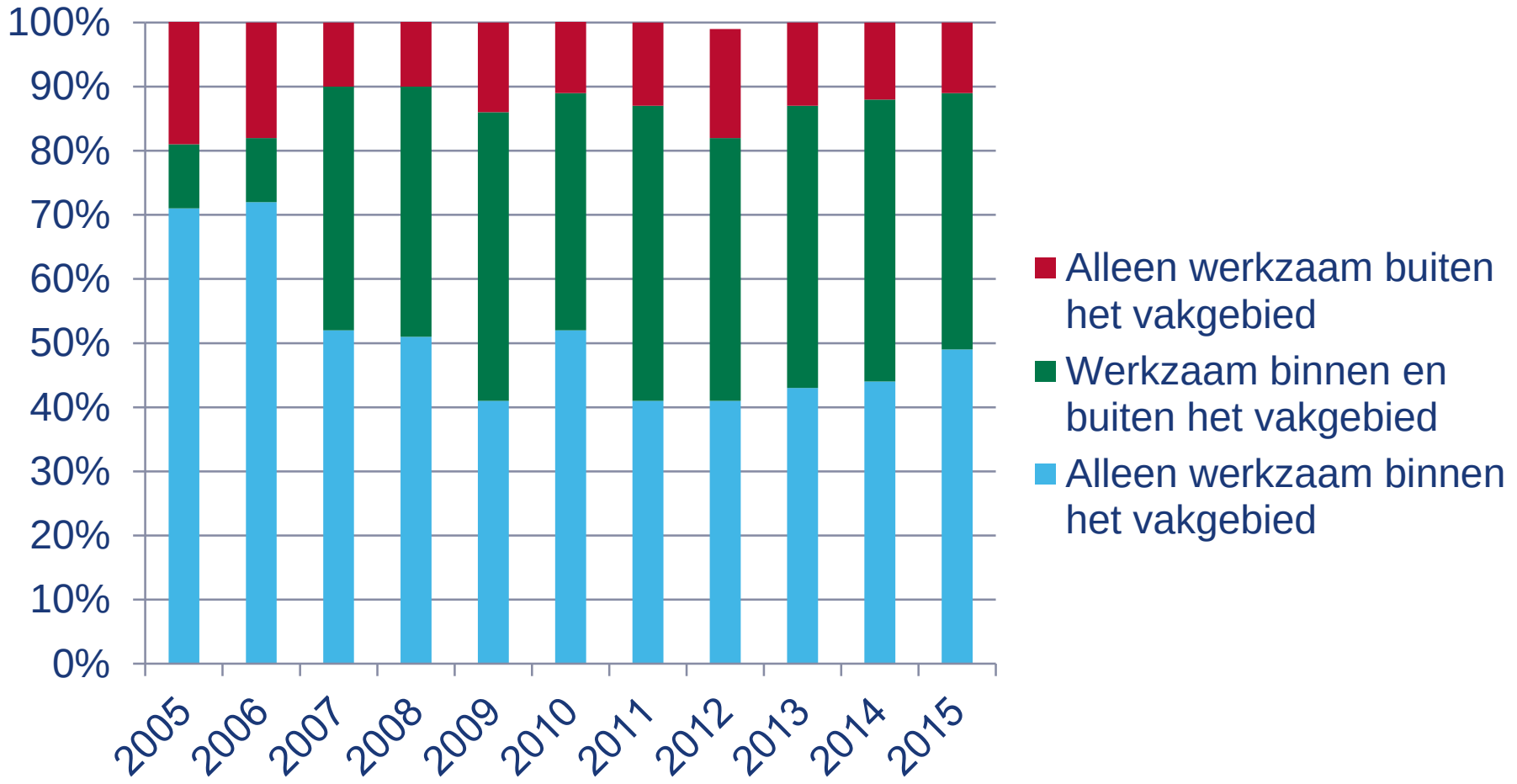

Bron: Vinken, 2016
Nieuwe informatie: 2015 toegevoegd
N.B. meetmoment 1,5 jaar na afstuderen

Inkomen: de vaakst voorkomende beroepen onder afgestudeerden HBO Autonome beeldende kunst, 2015

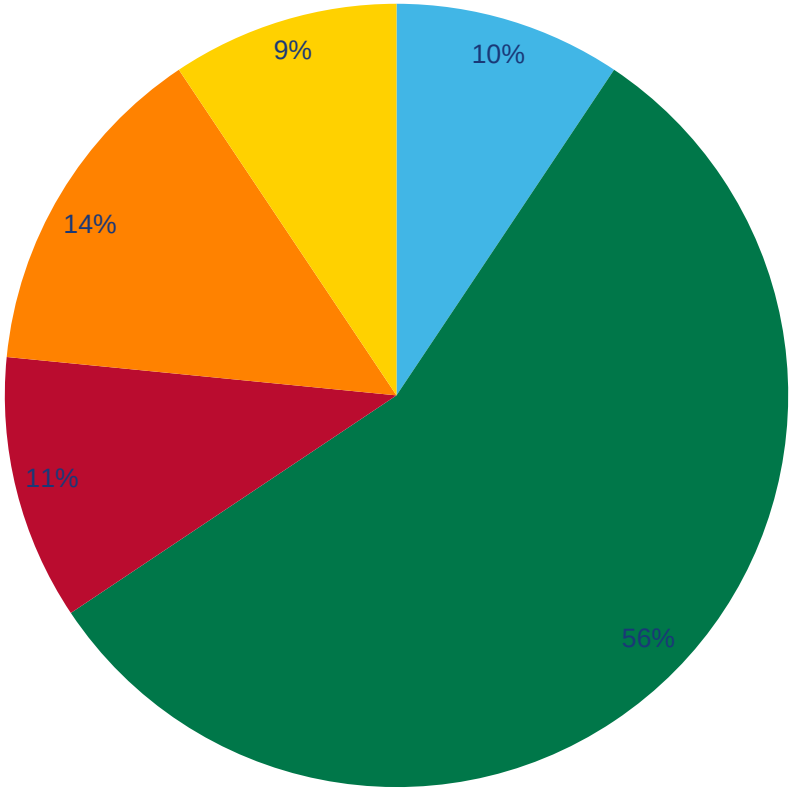

Bron: ROA, Statistisch supplement HBO-monitor 2015

Inkomen: betaald werkenden onder afgestudeerden van de HBO opleiding Autonome beeldende kunst naar dienstverband

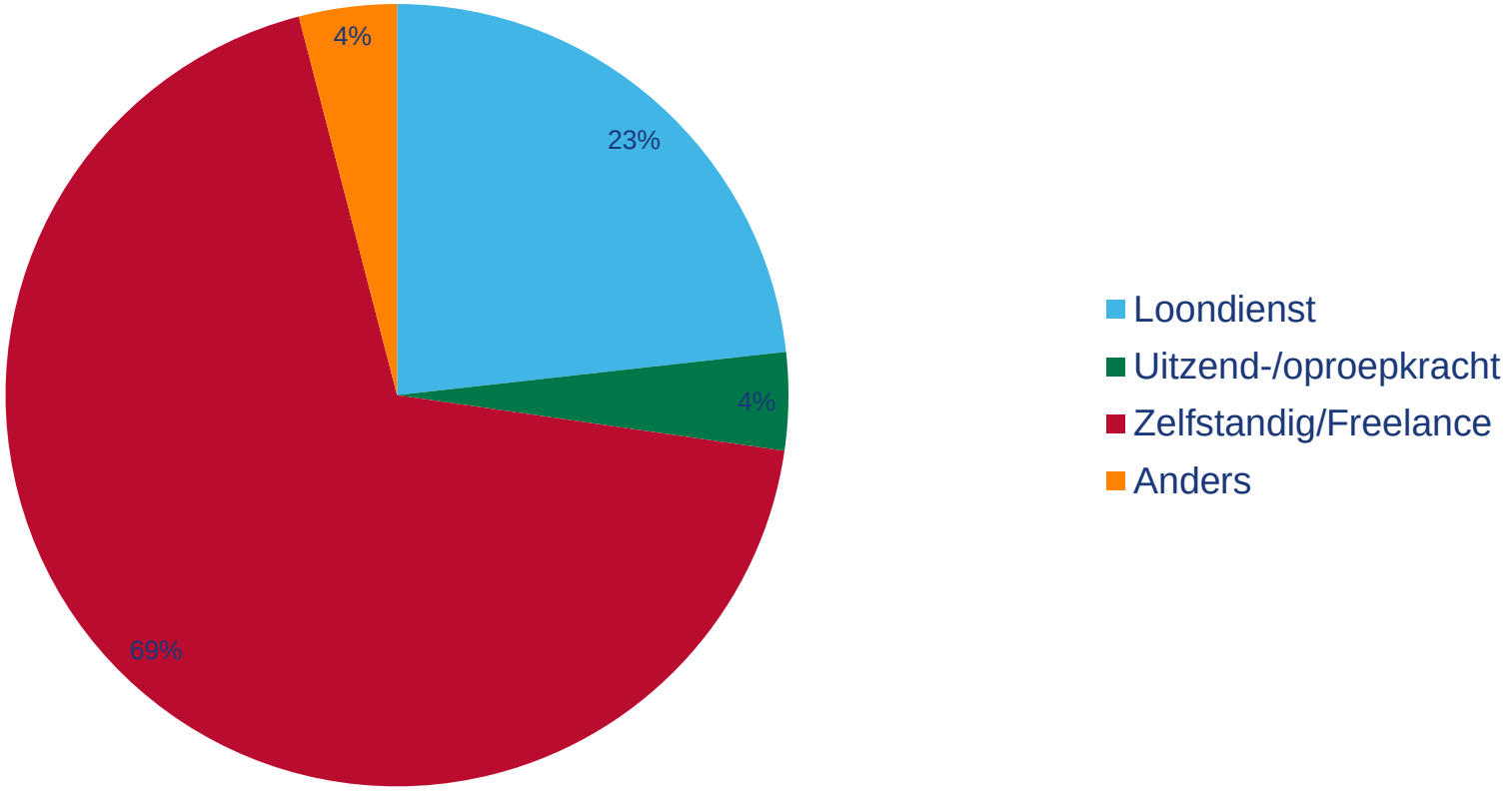

Bron: ROA, Statistisch supplement HBO-monitor 2015

Inkomen: werkenden die geen minimumloon overhouden

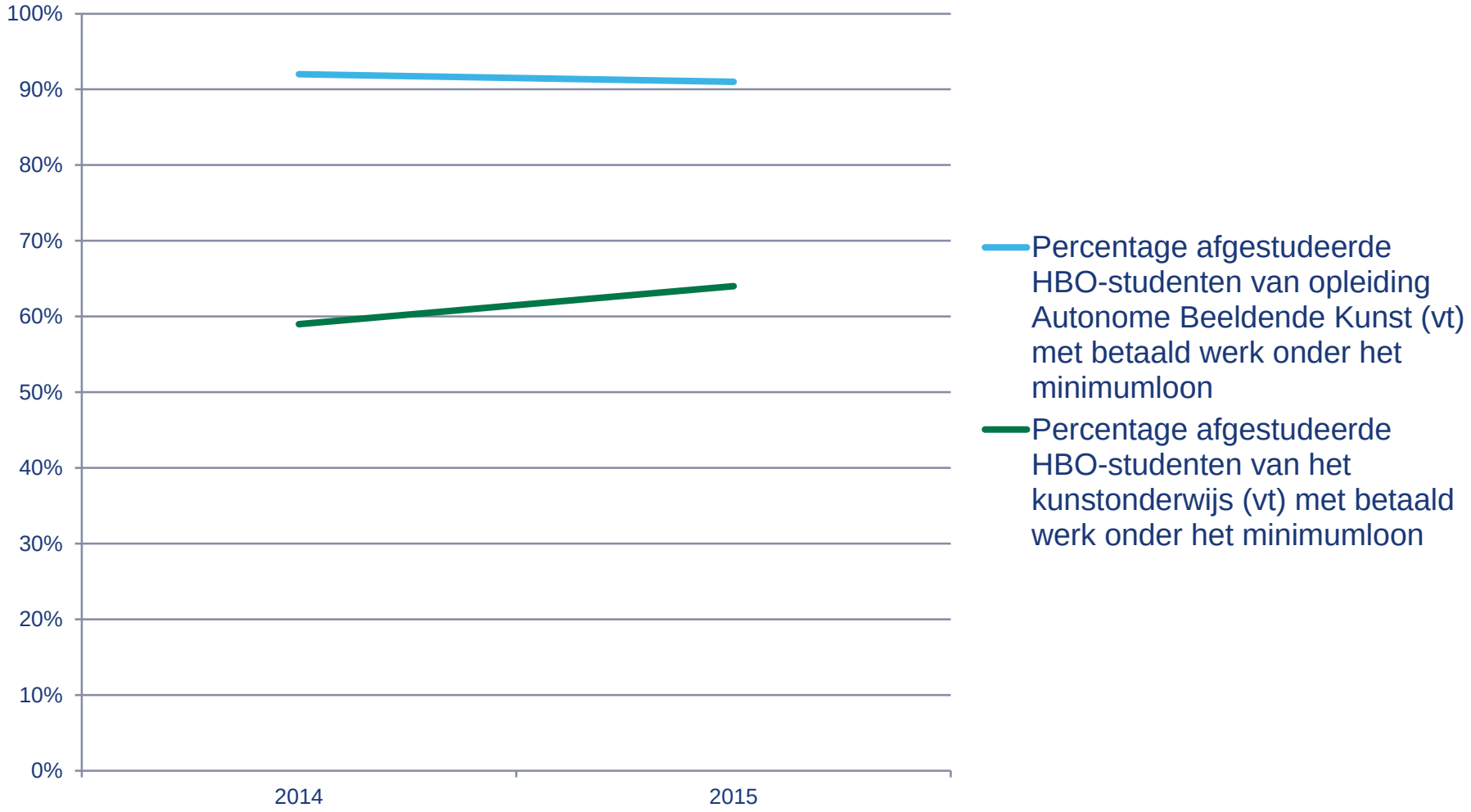

Bron: ROA, Statistisch supplement HBO-monitor 2015, ROA, Statistisch supplement HBO-monitor 2014
N.B. Kunstvakonderwijs bestaat uit: autonome beeldende kunst, vormgeving algemeen, visuele communicatie, productontwerp, ruimtelijk ontwerp, film en televisie, musicus, theatermaker, danser, erfgoedprofessional, kunst en techniek, muziek en kunstvakdocentopleidingen.

Inkomen: betaald werkenden onder afgestudeerden HBO autonome beeldende kunst naar meest voorkomende branches

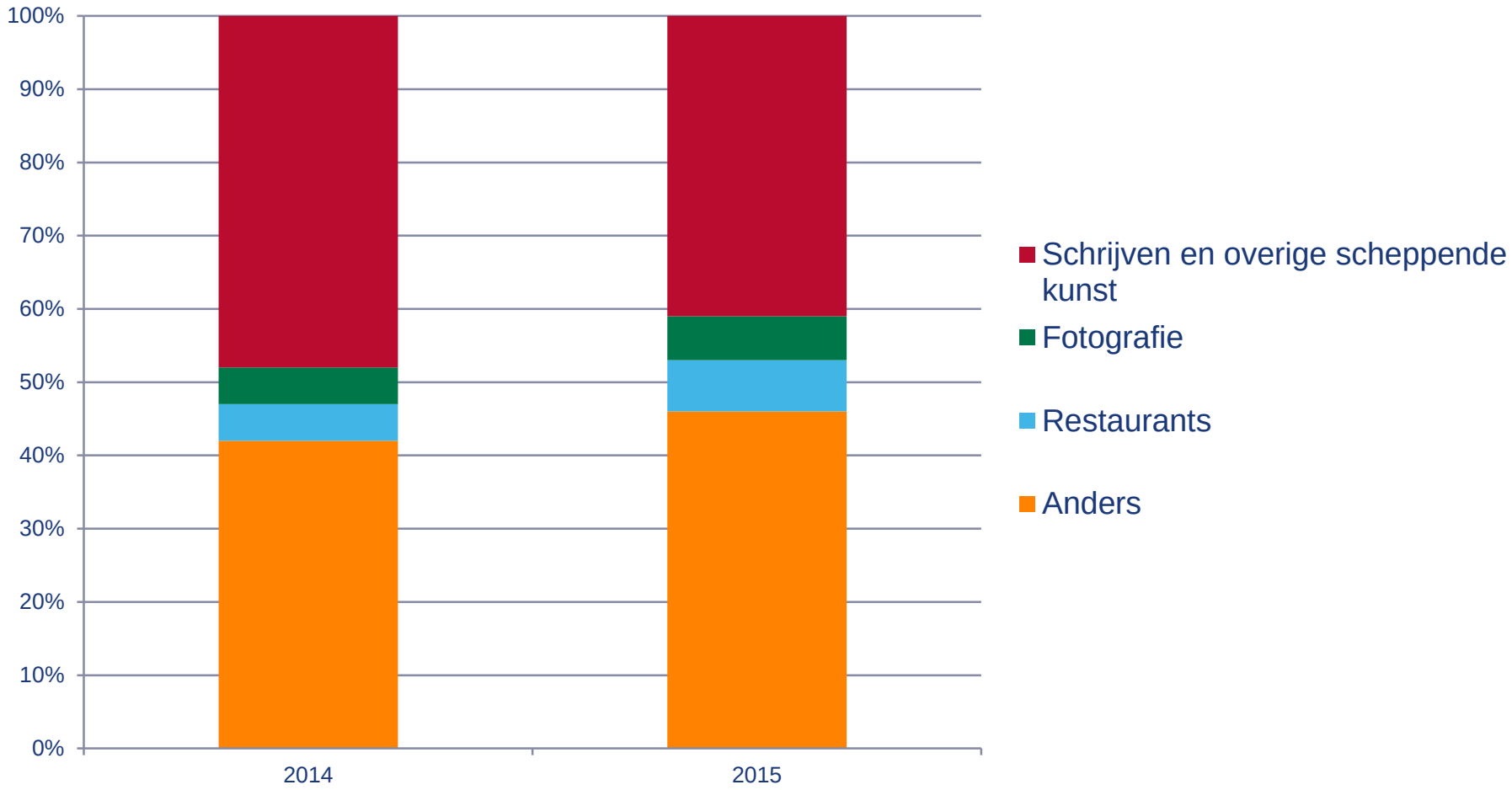

Bron: ROA, Statistisch supplement HBO-monitor 2015, ROA, Statistisch supplement HBO-monitor 2014
N.B. Categorie 'Anders' is door Berenschot toegevoegd, om aan te geven dat ruim 40% in een branche werkt die onder deze groep afgestudeerden minder vaak voorkomt.

Inkomen: ontwikkeling bruto-uurlonen

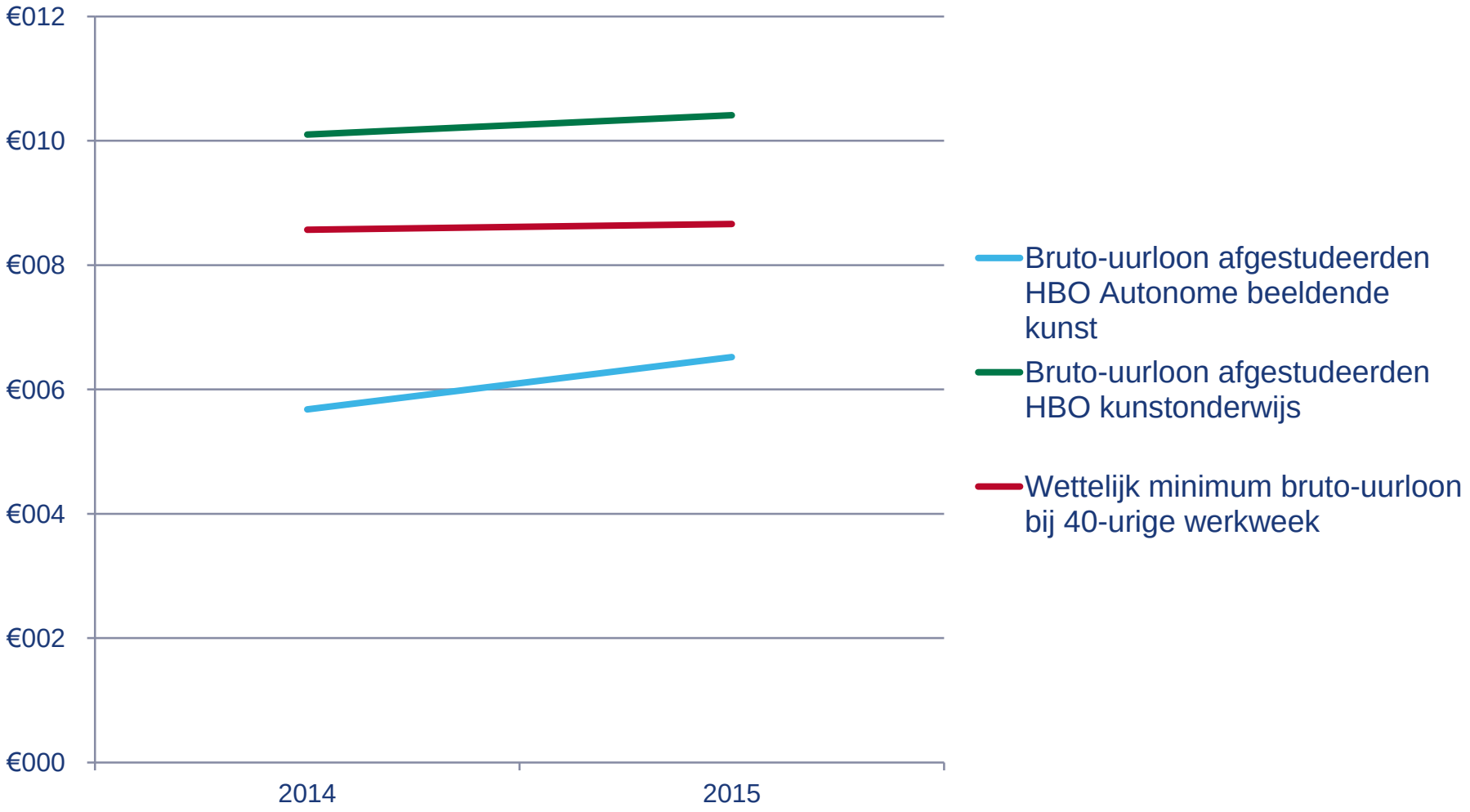

Bron: ROA, Statistisch supplement HBO-monitor 2015, ROA, Statistisch supplement HBO-monitor 2014, Rijksoverheid

2. Kunstmusea

Aantal kunstmusea

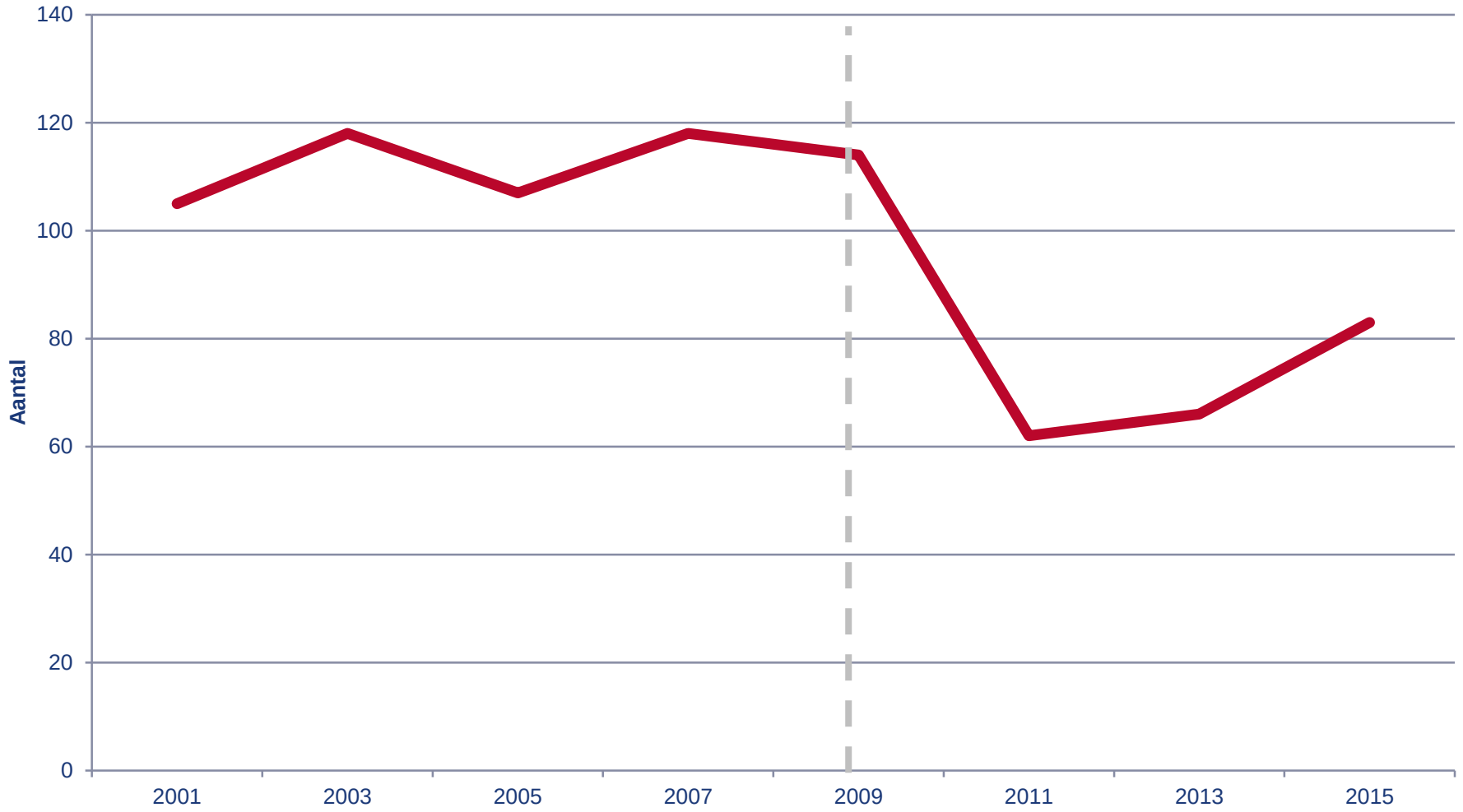

Bron: Cultuur in Beeld, 2016
Nieuwe informatie: 2015
N.B. Vanaf het verslagjaar 2015 is de opzet van de museumstatistiek ingrijpend gewijzigd. Zo is de populatie van musea in 2015 op basis van andere criteria vastgesteld. De gegevens van 2015 zijn dan ook niet direct vergelijkbaar met die van 2013. Ook voor het jaar 2009 geldt dat de populatie op basis van nieuwe criteria werd vastgesteld.

Bereik kunstmusea, Nederlandse bevolking van zes jaar en ouder

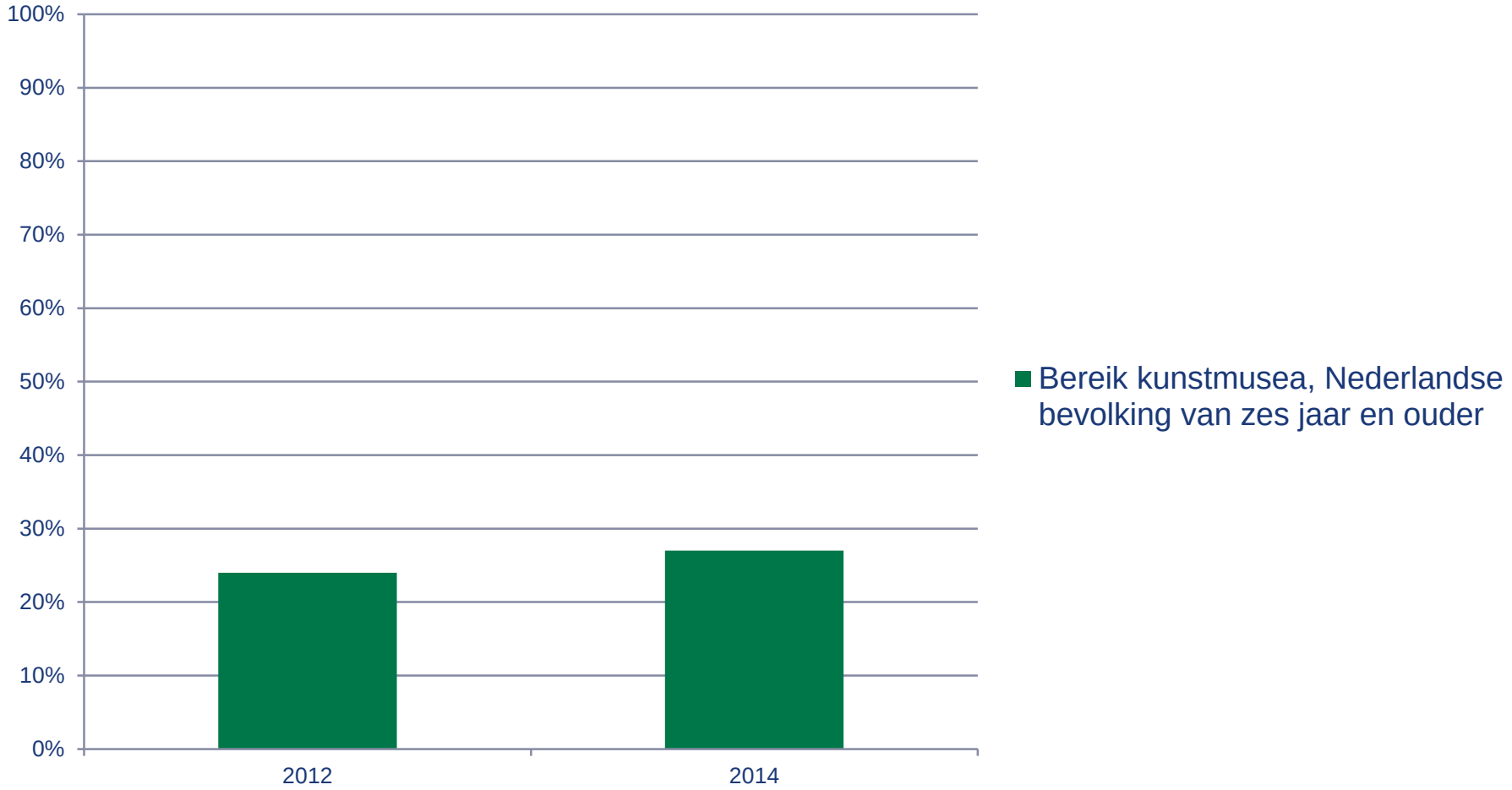

Bron: Sport en Cultuur, SCP (VTO ‘12, VTO ’14), 2016

Bereik beeldende kunst, naar plek van bezichtiging, Nederlandse bevolking van 6 jaar en ouder, 2014

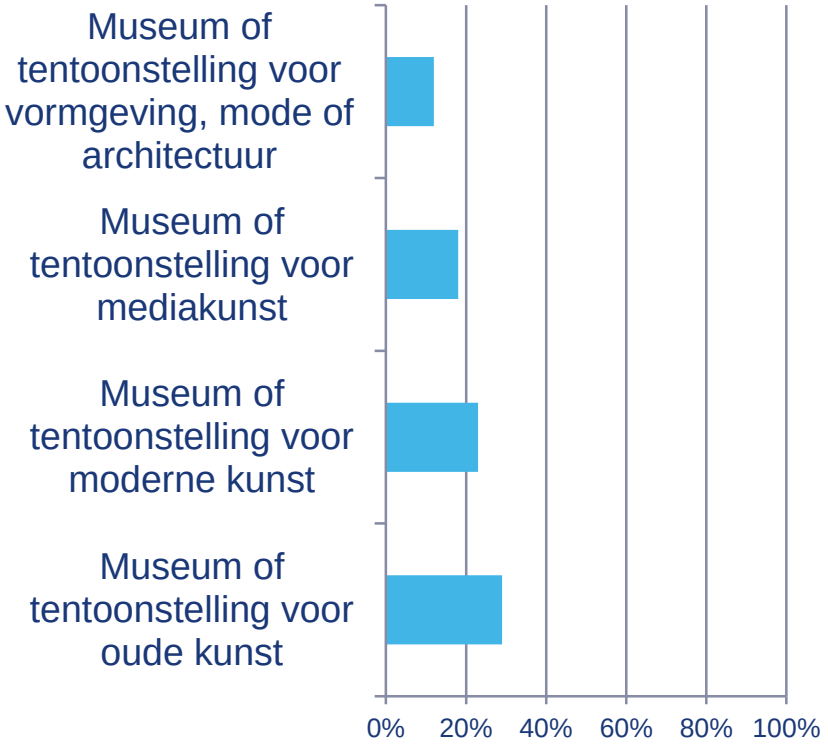

Bron: Sport en Cultuur, SCP, 2016

Bezoekfrequentie beeldende kunst, naar plek van bezichtiging, Nederlandse bevolking van 6 jaar en ouder, 2014, per jaar

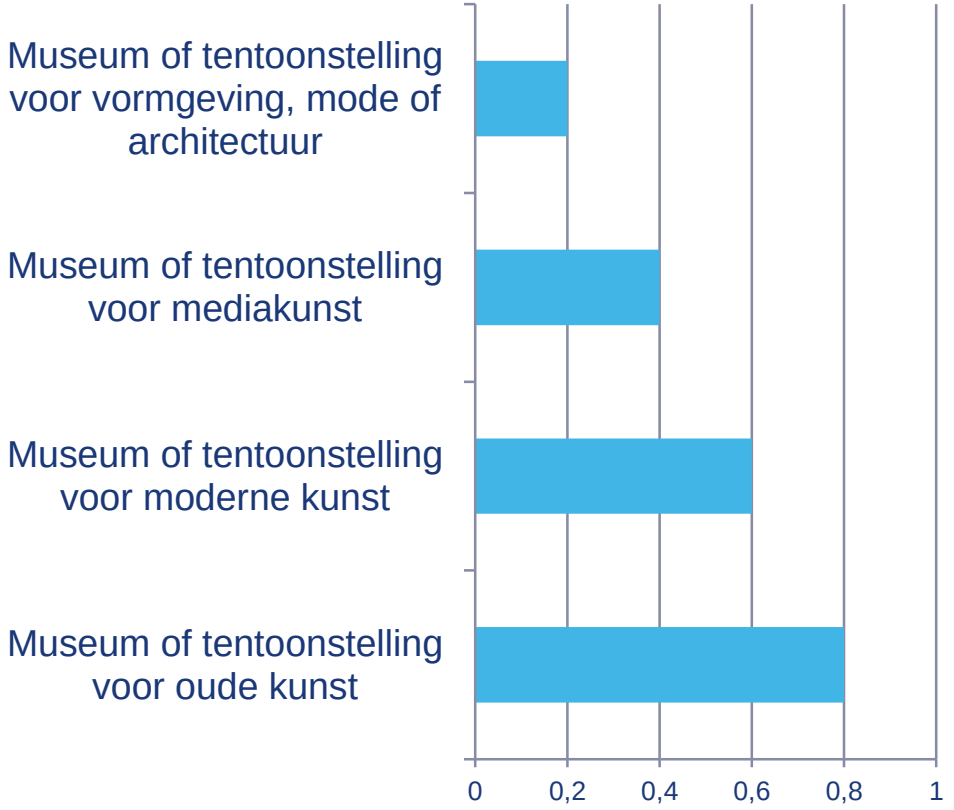

Percentage musea naar type collectie, 2015

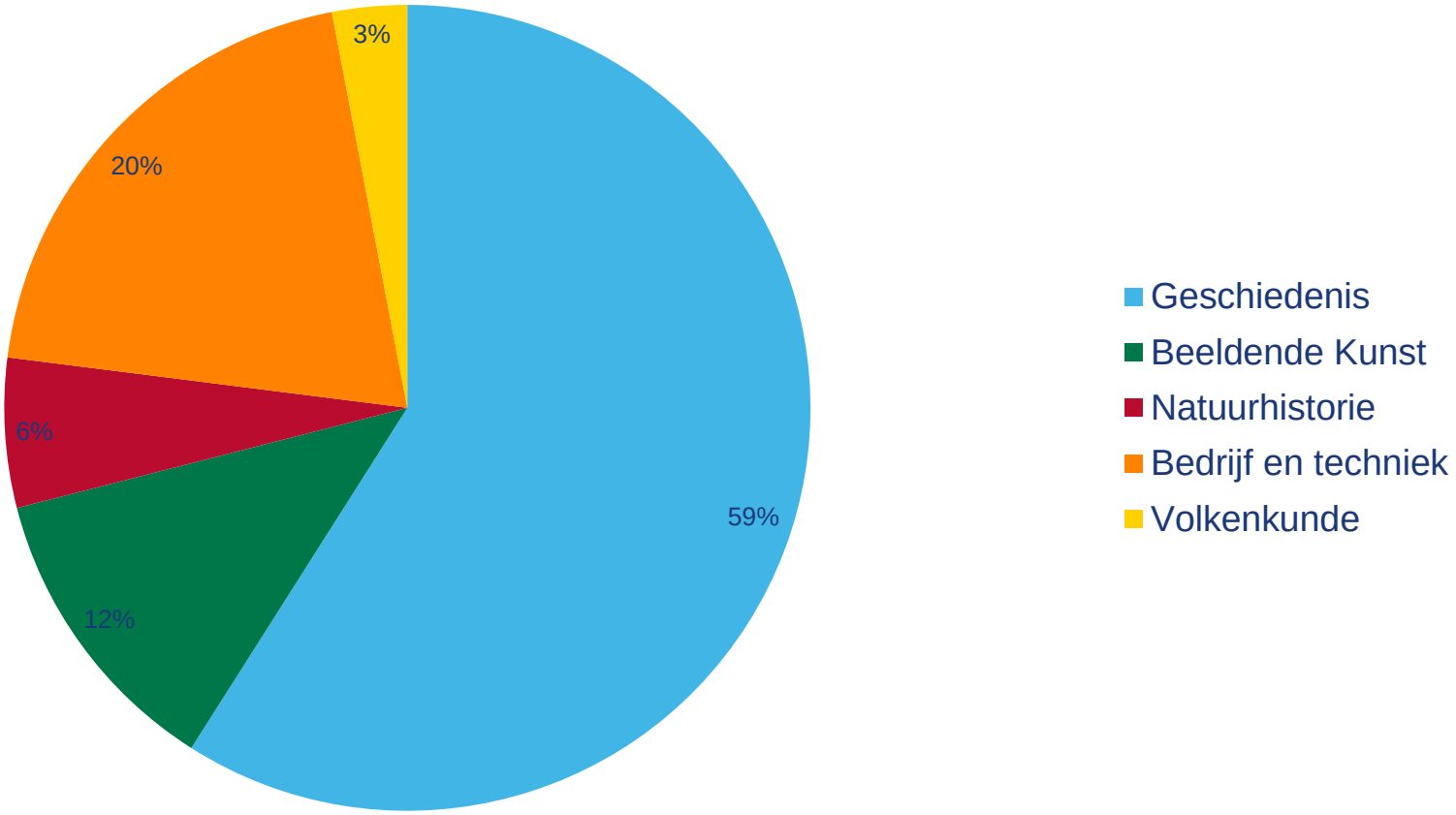

Bron: Cultuur in Beeld, 2016

3. Presentatie-instellingen

Totaal aantal presentatie-instellingen per provincie

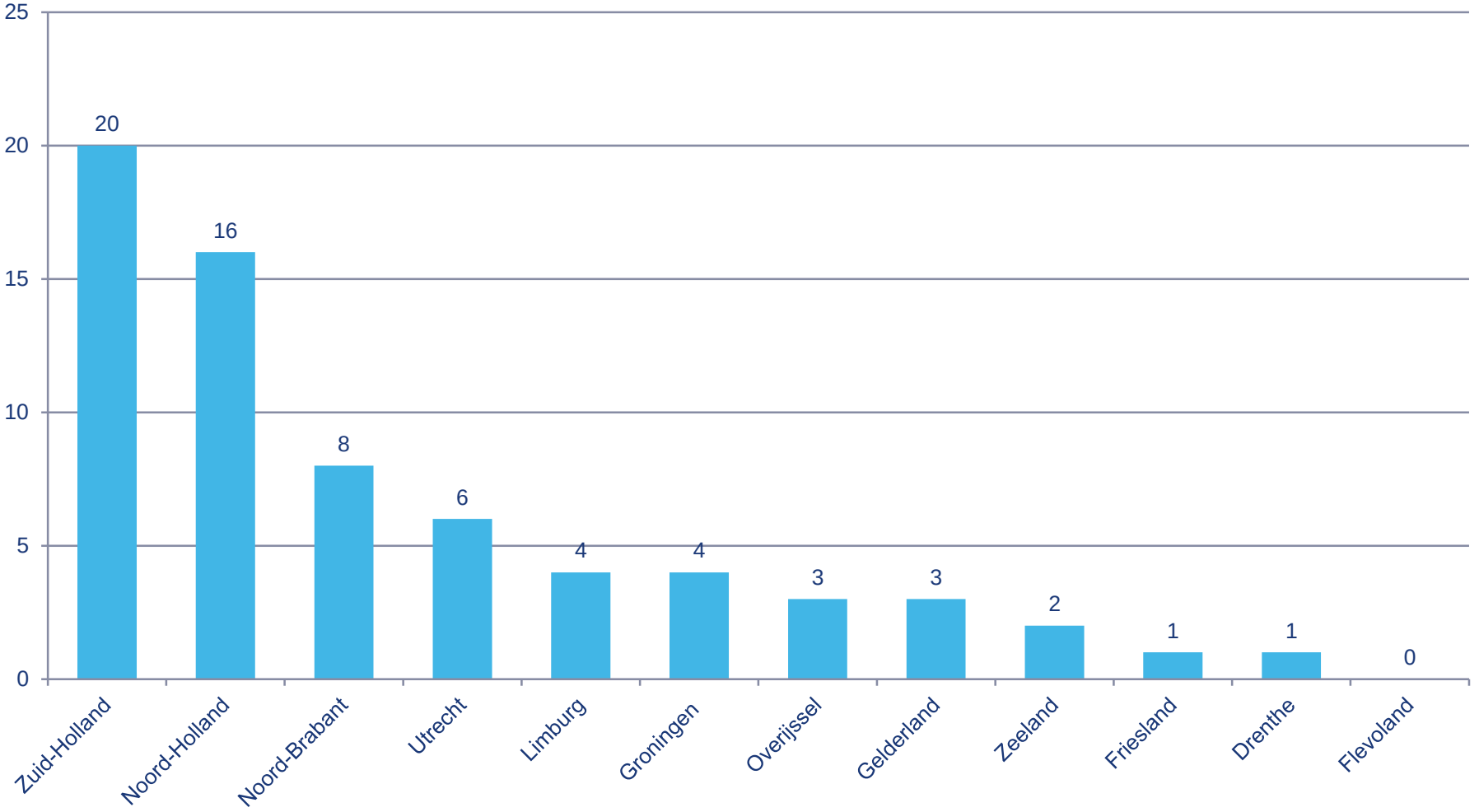

Bron: Dialogic APE, 2016

Type bezoeker rijksgesubsidieerde presentatie-instellingen (6), 2015

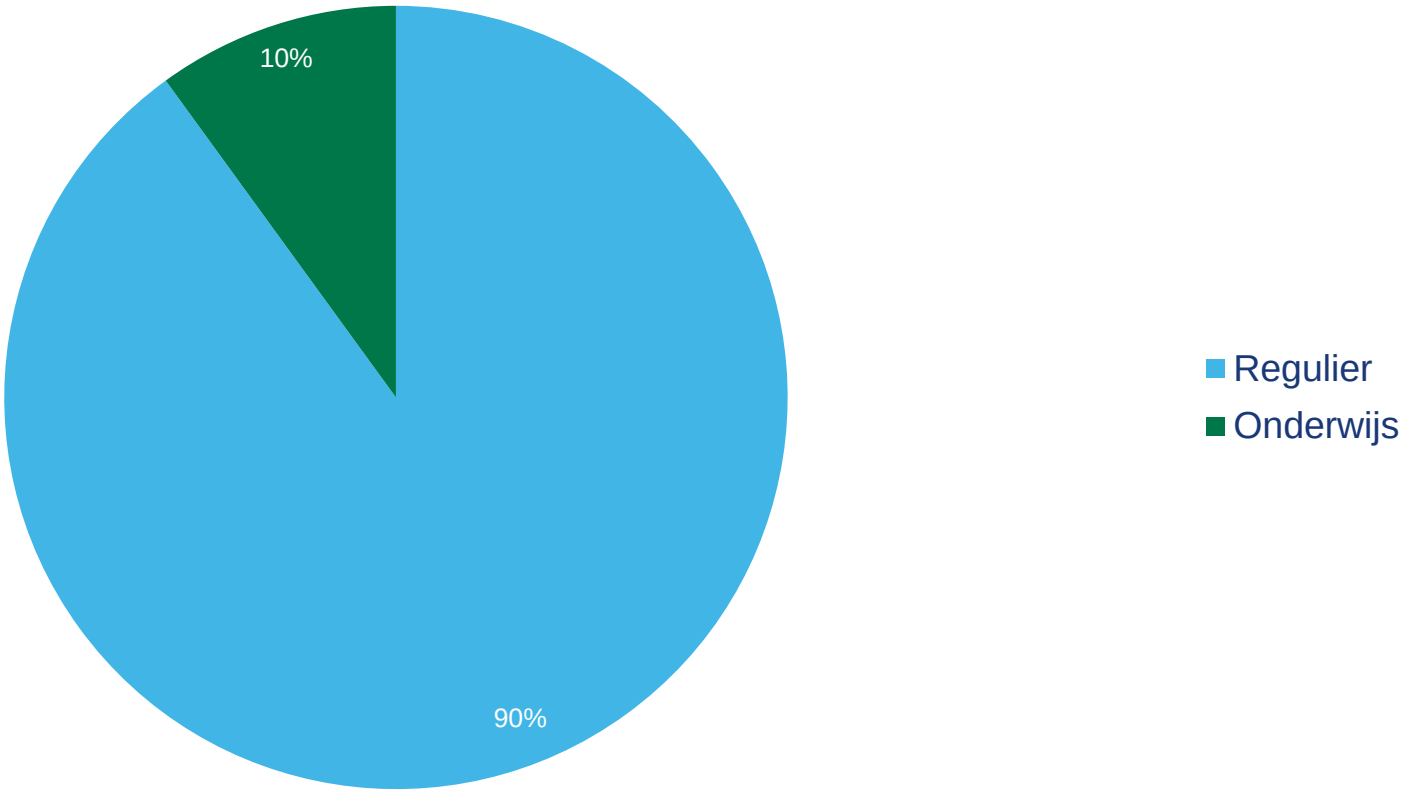

Bron: Cultuur in Beeld, 2016

Schoolbezoeken (PO, VO, MBO, HBO) rijksgesubsidieerde presentatie-instellingen (6) naar type, 2015

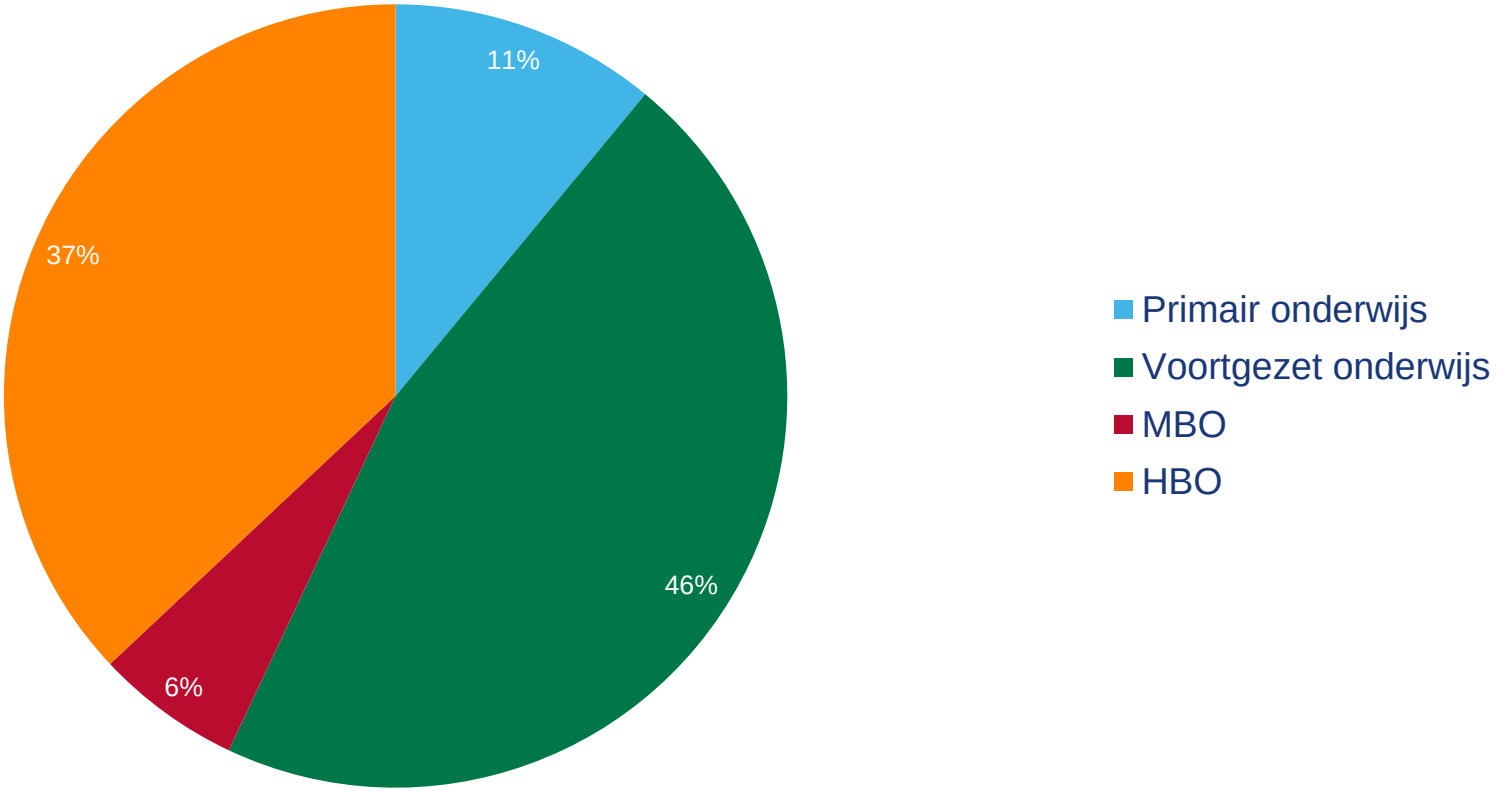

Bron: Cultuur in Beeld, 2016

Verschillende functies presentatie-instellingen in percentages

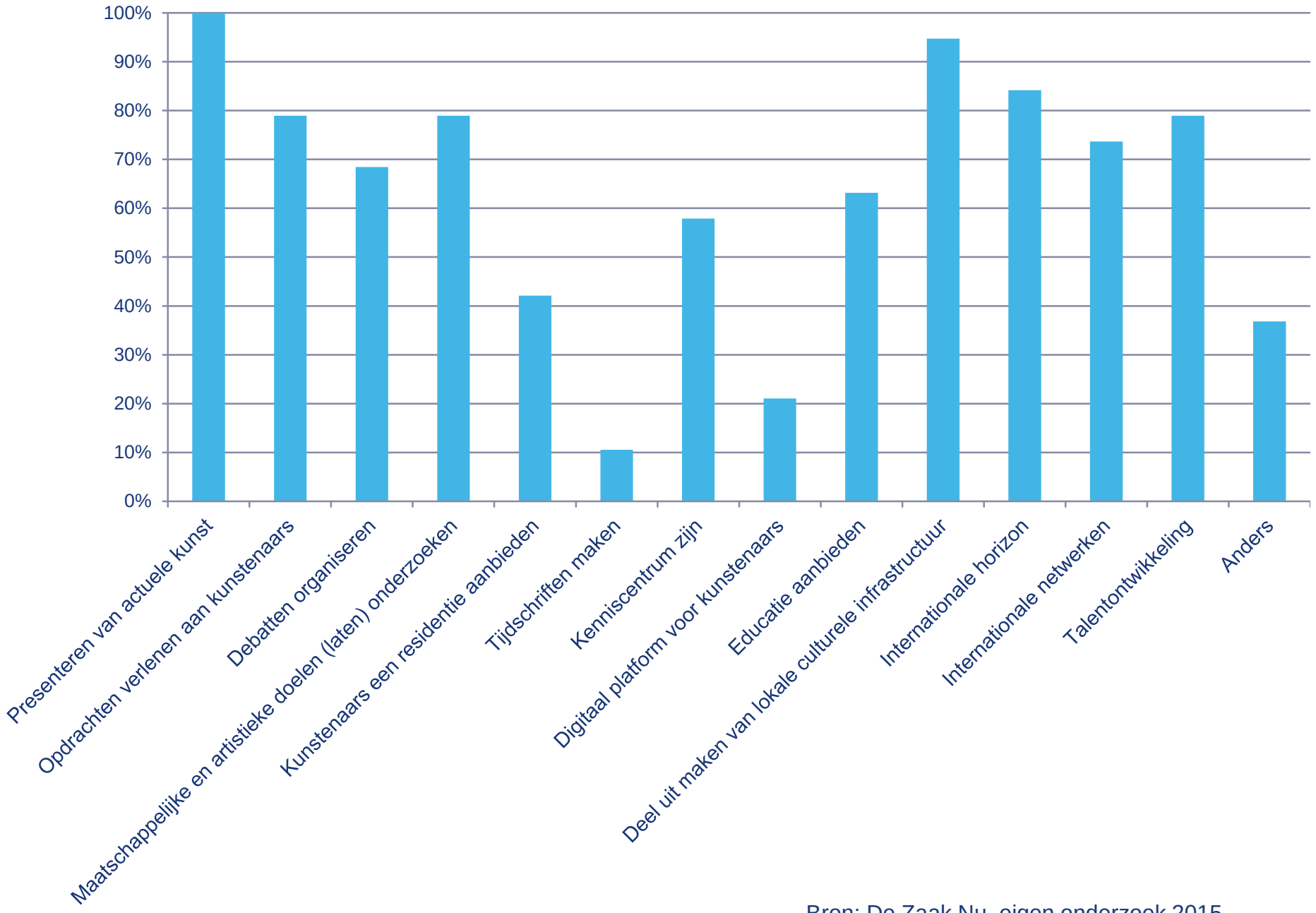

Bron: De Zaak Nu, eigen onderzoek 2015

Samenwerkingsverbanden presentatie-instellingen

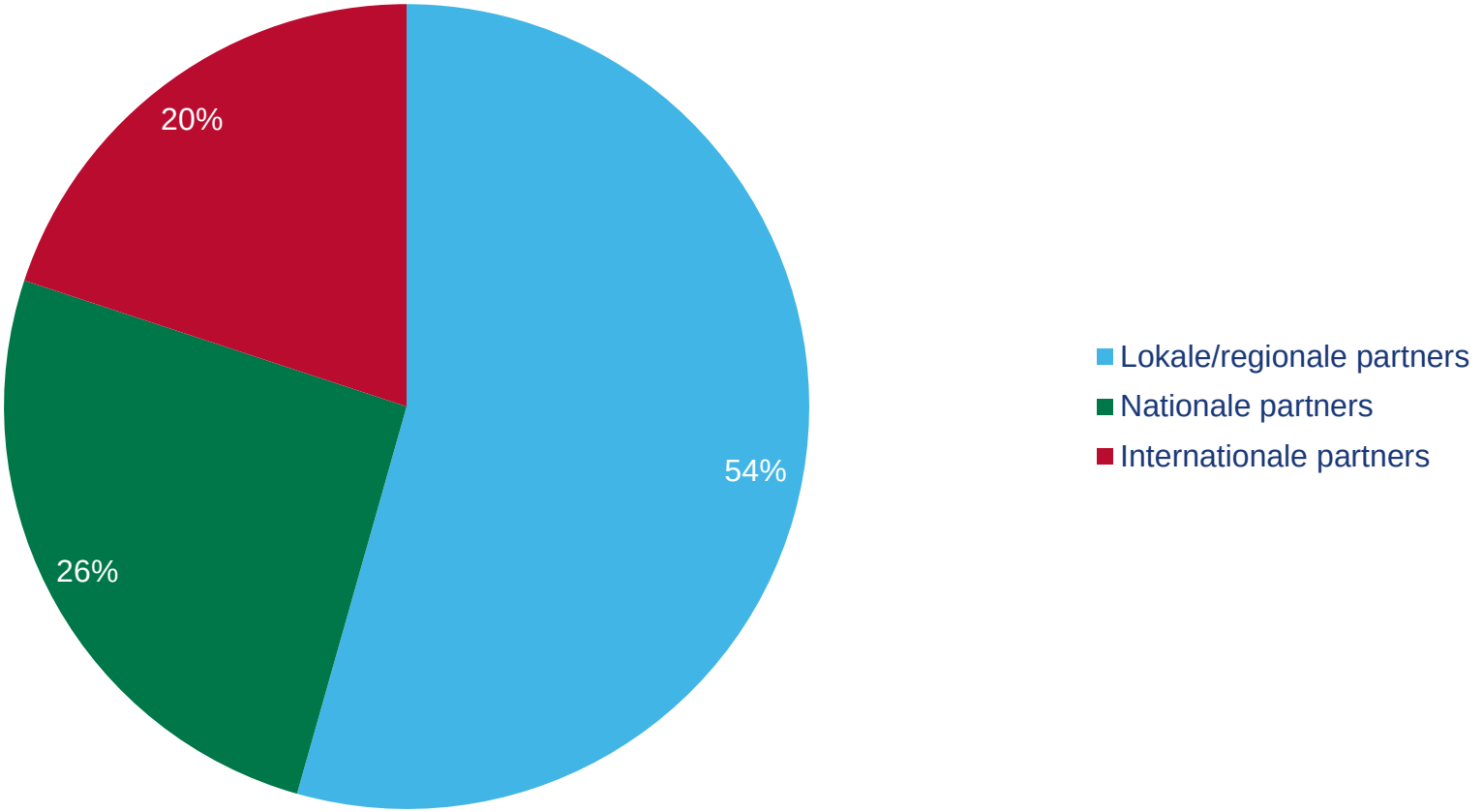

Bron: De Zaak Nu, eigen onderzoek 2015

Overlap onbekend

Verdeling structurele subsidies rijksgesubsidieerde presentatie-instellingen 2015 (6)

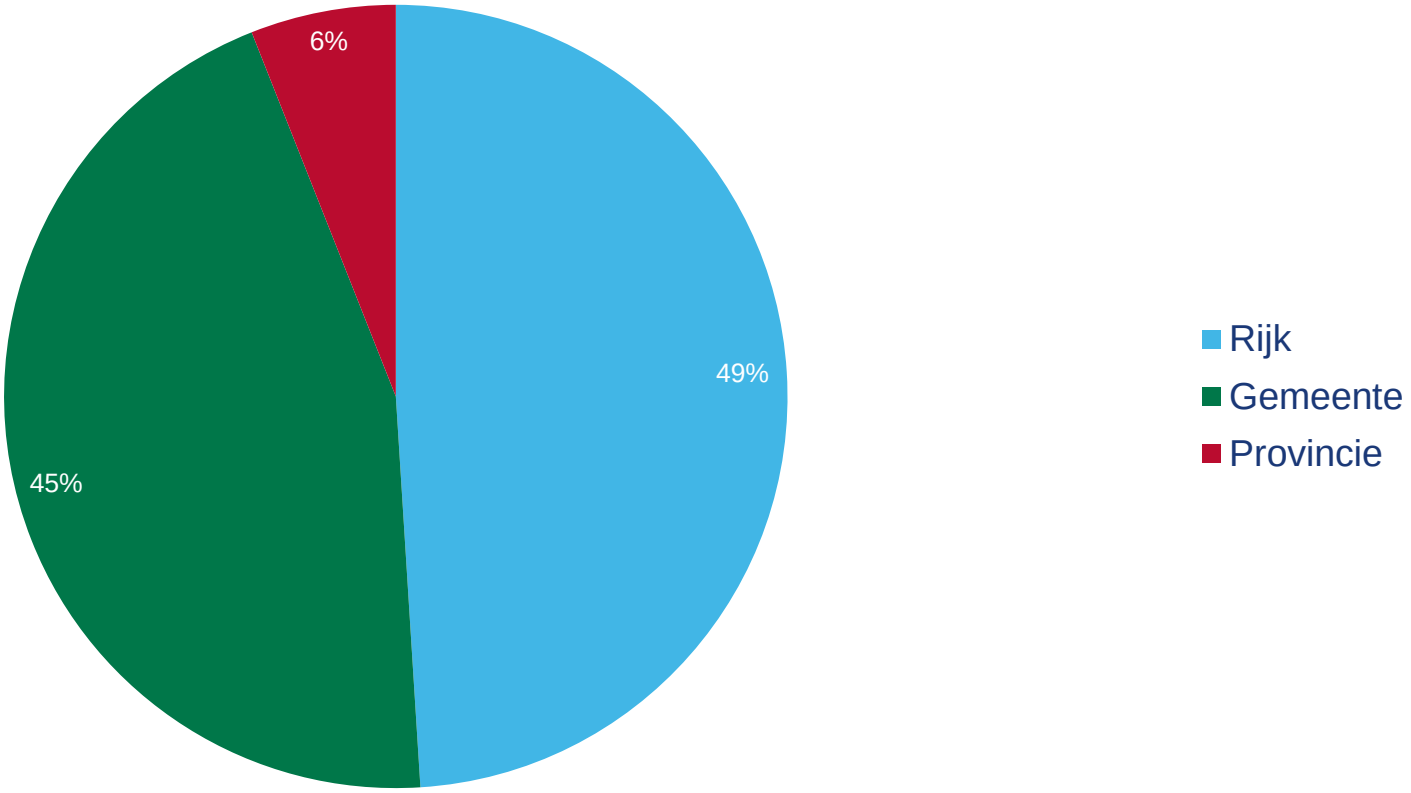

Bron: Cultuur in Beeld, 2016
Nieuwe informatie: 2015

Financieringsmix van presentatie-instellingen

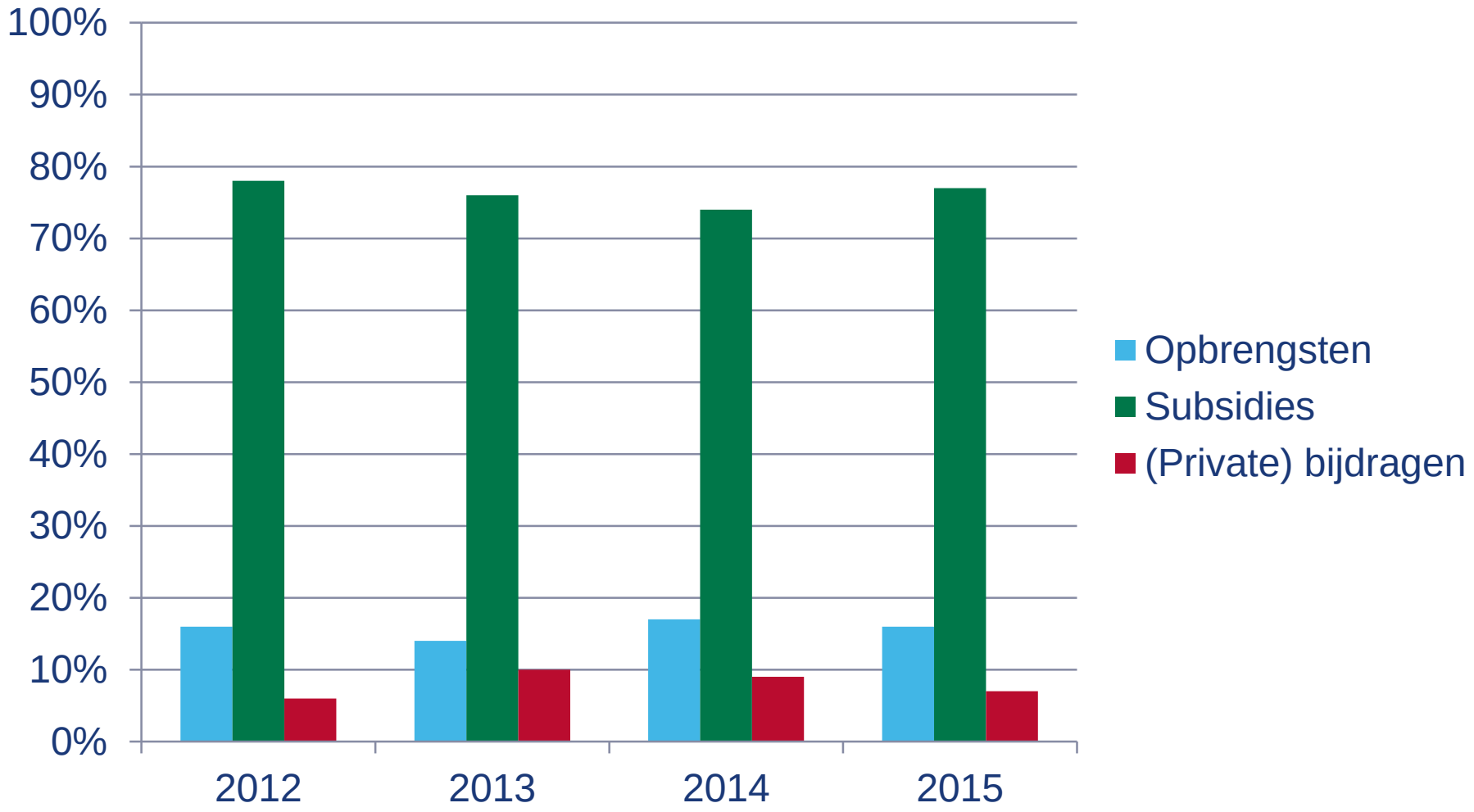

Bron: Dialogic APE, 2016. Bron: Dialogic APE, 2016

(gebaseerd op panelonderzoek. Het panel bestond uit 25 instellingen totaal, waarvan 14 subsidie ontvangen van Mondriaan Fonds en 8 van OCW. 7 instellingen hebben meer dan 1 miljoen euro baten en 7 minder dan €300.000.)

Totaal aantal bezoeken presentatie-instellingen

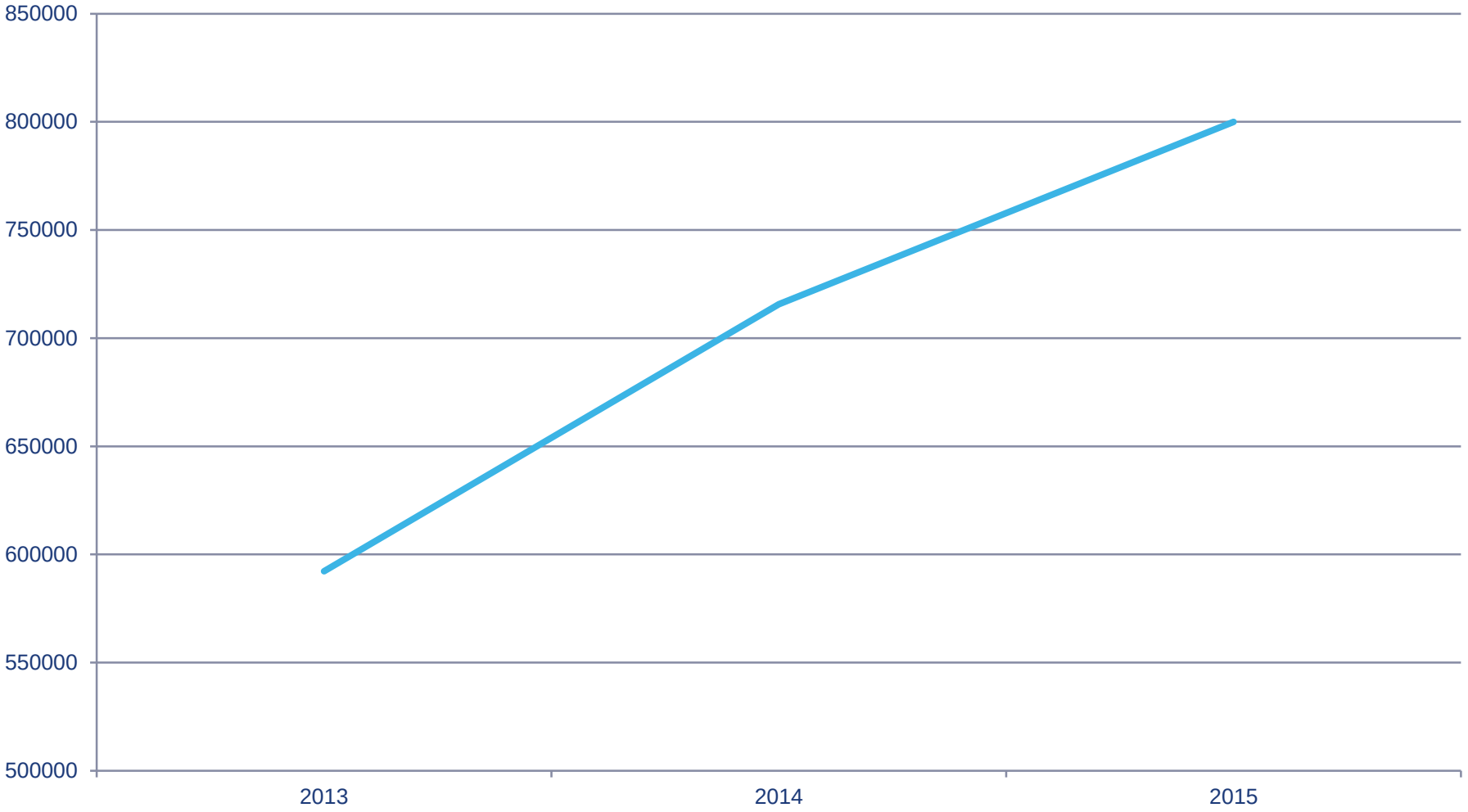

Bron: Cultuur in Beeld, 2016. Toegevoegde informatie: 2015.

Gemiddeld werden er in 2015 34.914 bezoeken gebracht aan presentatie-instellingen (rijksgesubsidieerde en overige presentatie-instellingen) (Bron: Dialogic APE, 2016. Panelonderzoek bestaande uit 22 instellingen, waarvan 13 subsidie ontvangen van Mondriaan Fonds en 5 van OCW. 5 instellingen hebben meer dan 50.000 bezoeken, 6 instellingen minder dan 10.000 in 2015.)

Totaal aangevraagde bijdrage bij Mondriaan Fonds voor meerjarige programma's presentatie-instellingen

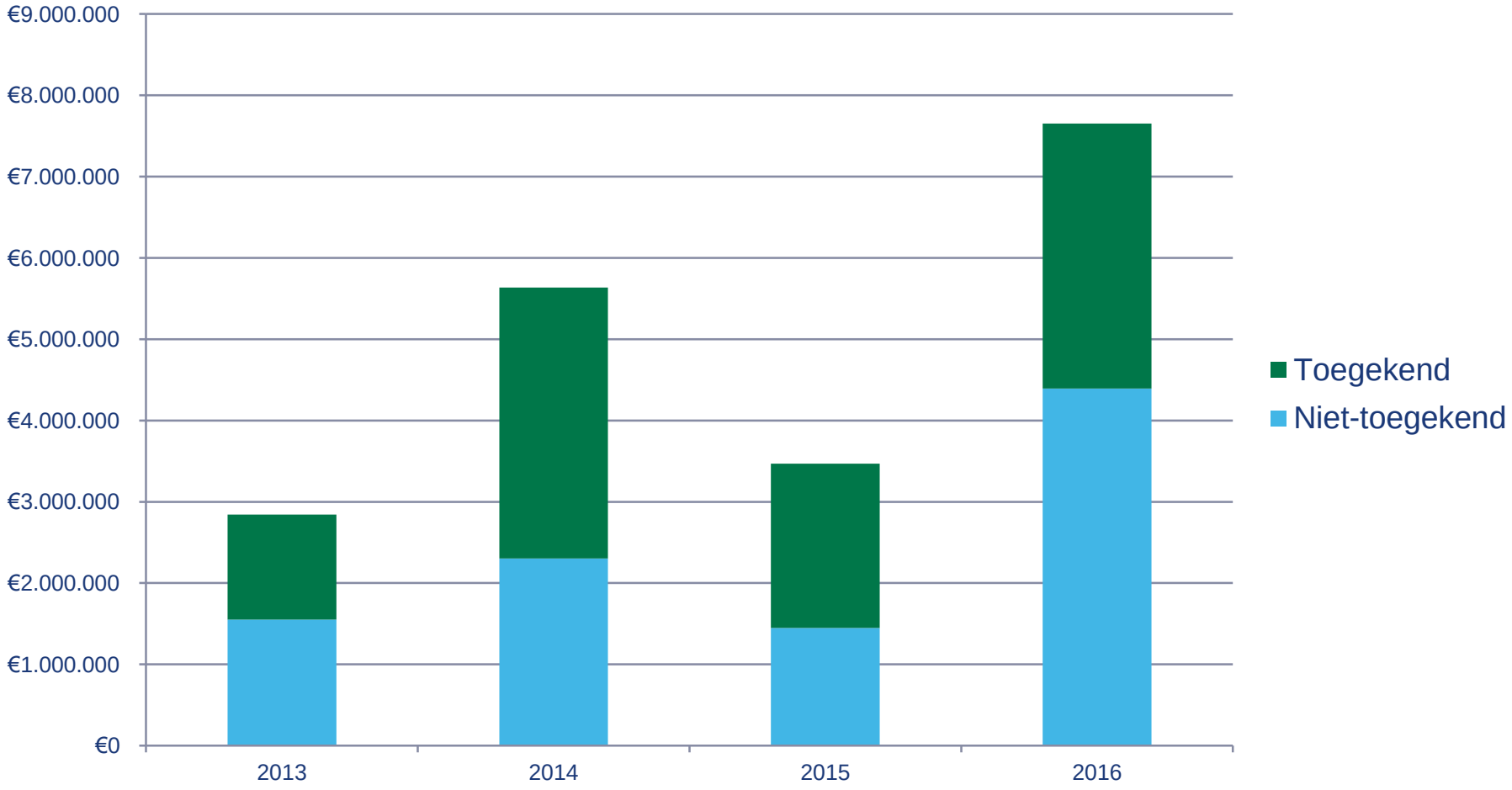

Bron: Berenschot op basis van jaarverslagen Mondriaan Fonds

Aantallen gehonoreerde en niet-gehonoreerde aanvragen door Mondriaan Fonds voor bijdrage meerjarig programma beeldende kunst presentatie-instellingen

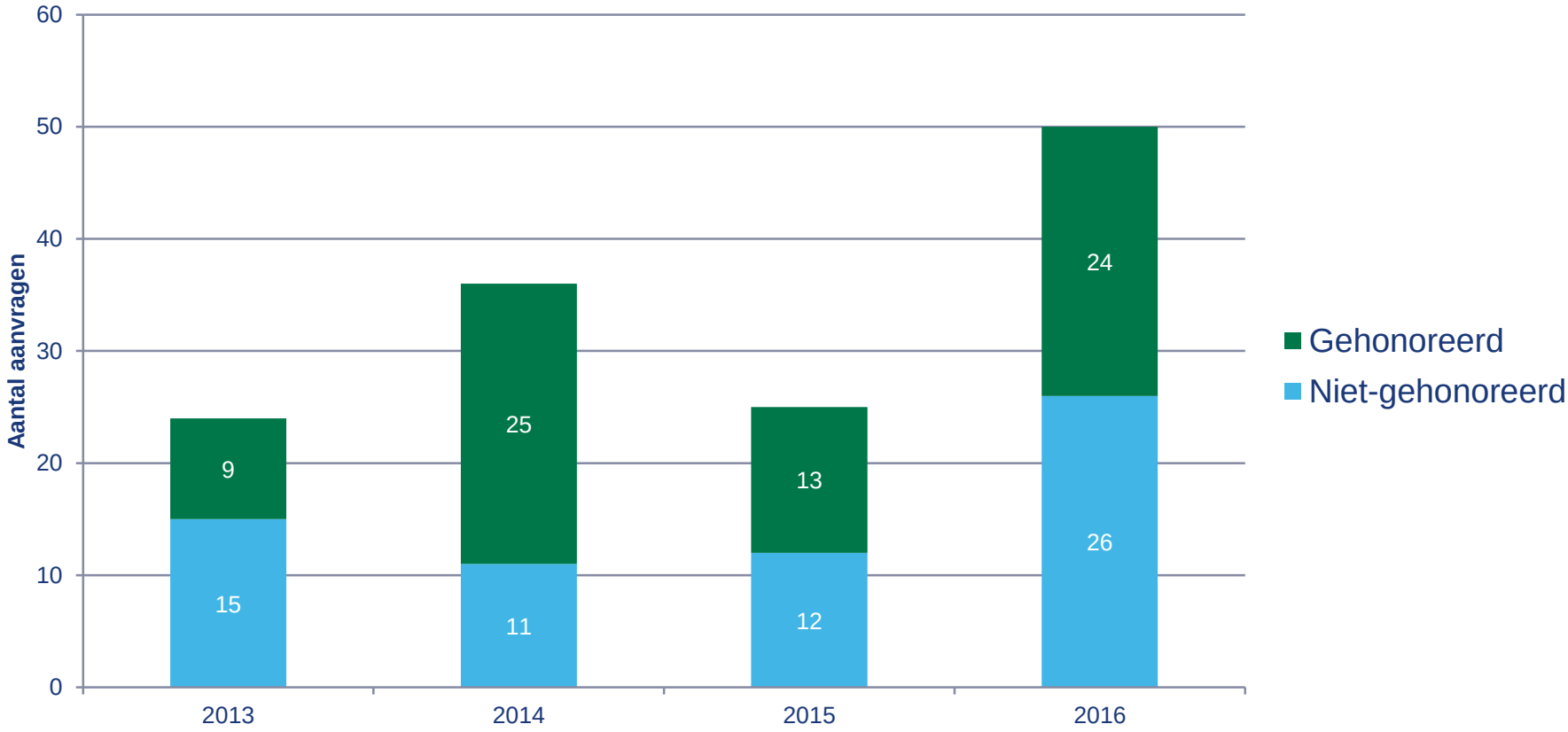

Bron: Berenschot op basis van jaarverslagen Mondriaan Fonds

Door Mondriaan Fonds en OCW ondersteunde presentatie-instellingen 2017

Bron: Mondriaan Fonds,

4. Galerieën

In afwachting van onderzoek Aemuse en Motivaction.

5. Postacademische instellingen

Post-academische instellingen: 4 in 2016, 5 in 2017

De Ateliers		Amsterdam
De Rijksakademie		Amsterdam
BAK		Utrecht
EKWC		Oisterwijk
Van Eyck		Maastricht

N.B. Meer informatie over postacademische instellingen volgt op later moment. Momenteel vindt onderzoek plaats.

6. Festivals

Verhouding gratis/betaalde beeldende kunst festivals 2016

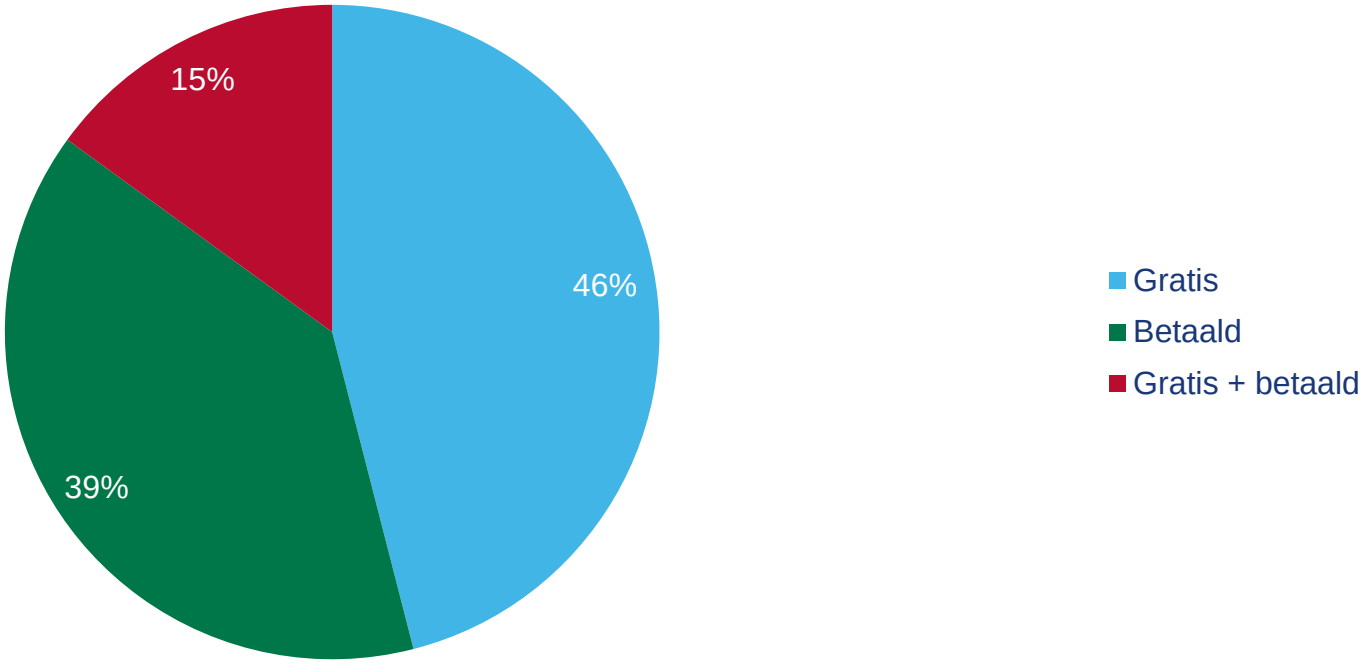

Bron: Festivalatlas 2016, supplement, Harry van Vliet
N.B. Totaal aantal festivals in 2016: 100

Verhouding ééndaagse/meerdaagse beeldende kunstfestivals 2016

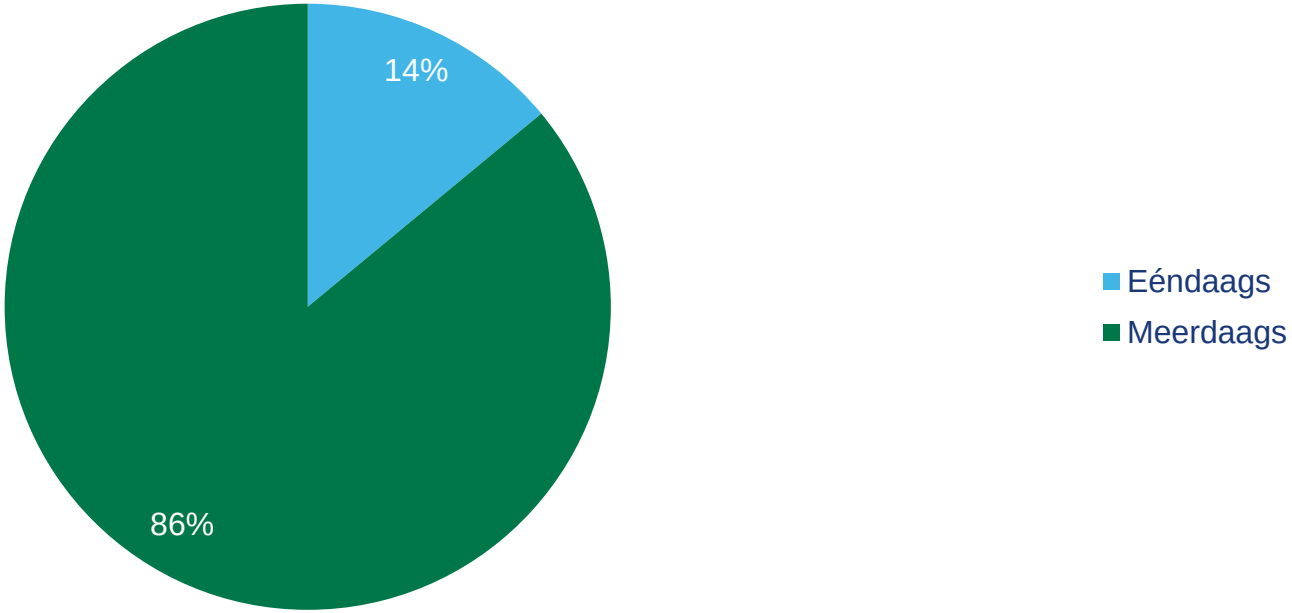

Bron: Festivalatlas 2016, supplement, Harry van Vliet

Verhouding indoor/outdoor beeldende kunstfestivals 2016

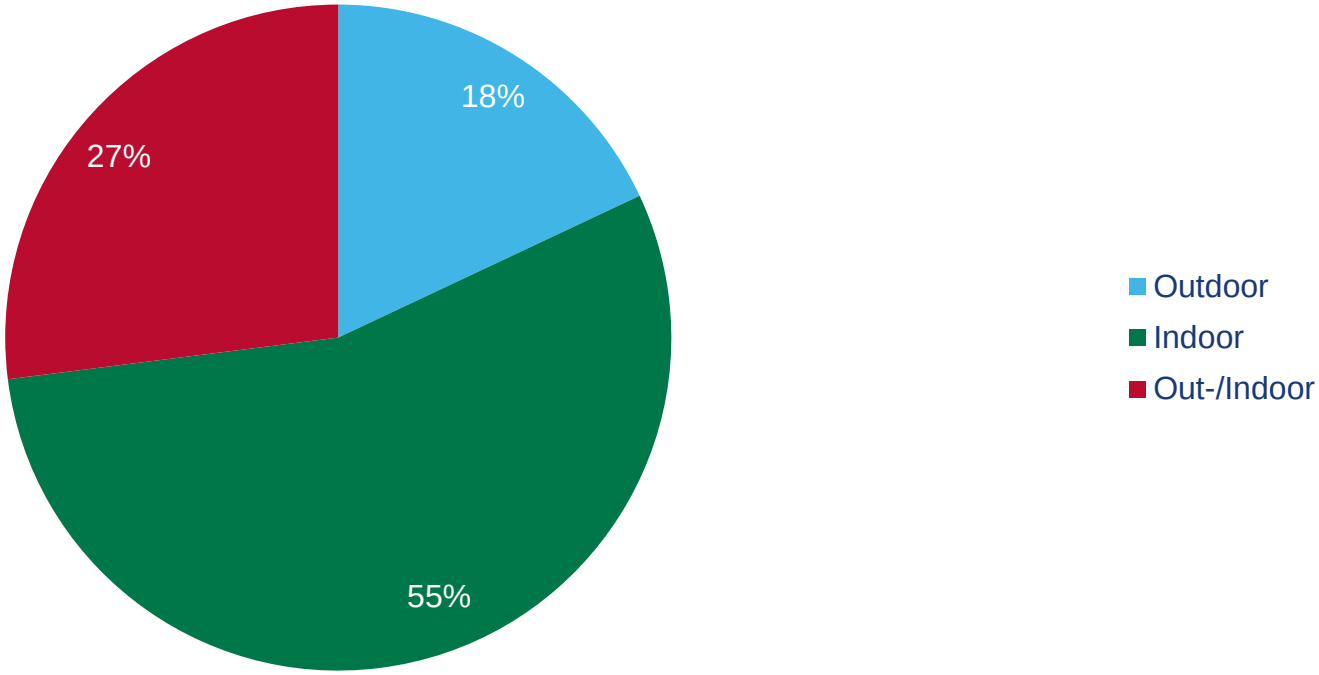

Bron: Festivalatlas 2016, supplement, Harry van Vliet

Frequentie van beeldende kunstfestivals in 2016

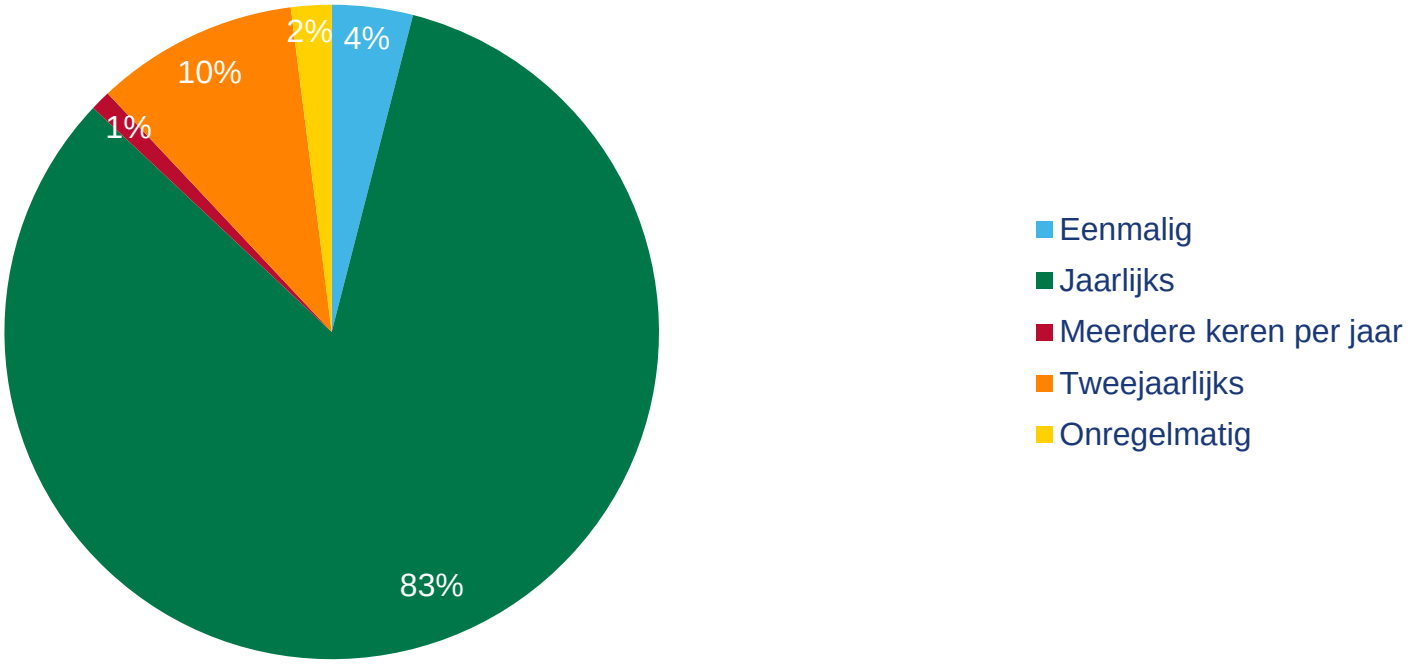

Bron: Festivalatlas 2017

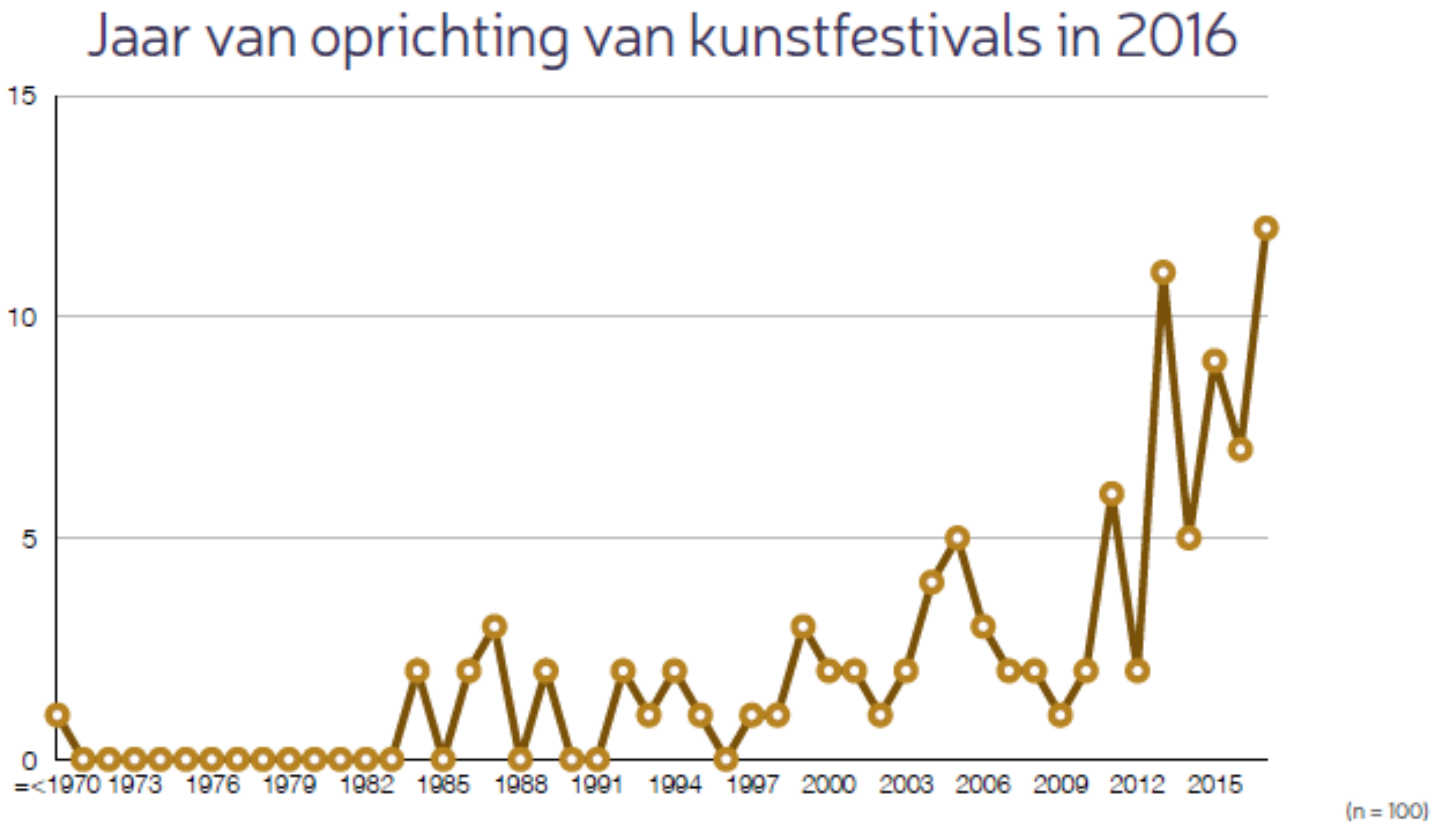

Bron: Festivalatlas 2016, supplement, Harry van Vliet

Leeftijd van beeldende kunstfestivals in 2016

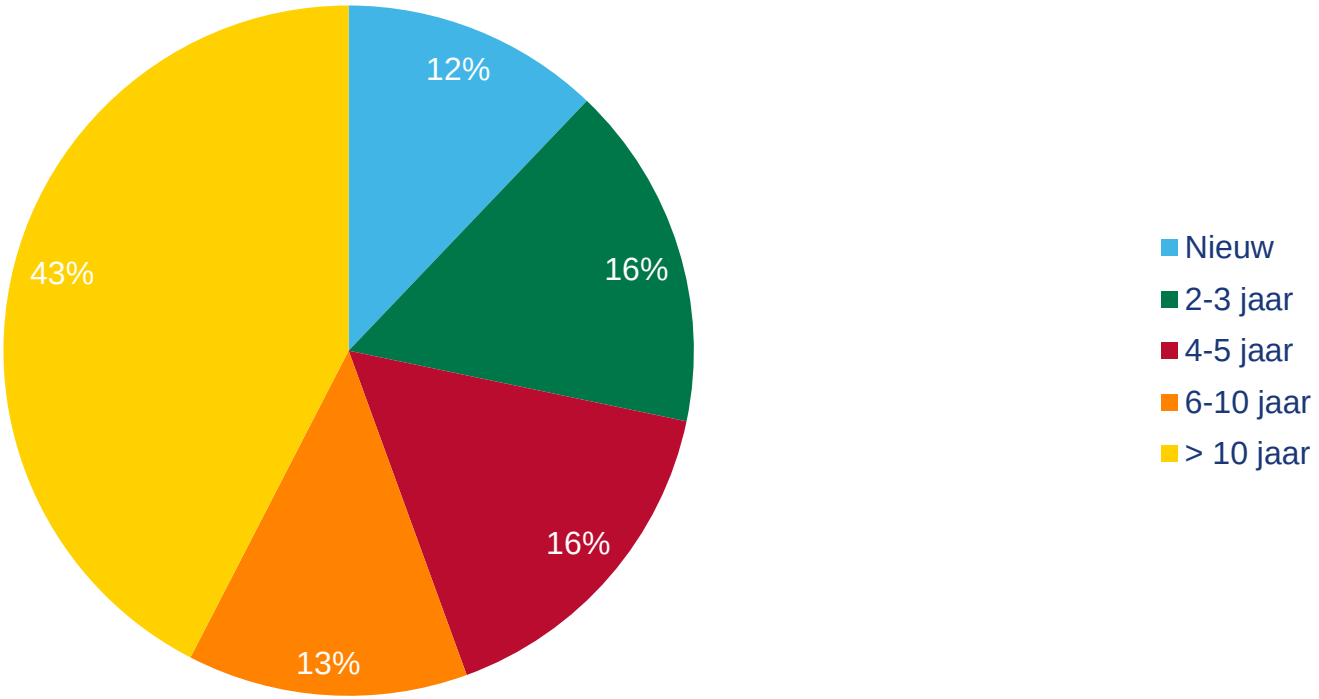

Bron: Festivalatlas 2016, supplement, Harry van Vliet

Presentatiemomenten voor beeldende kunst

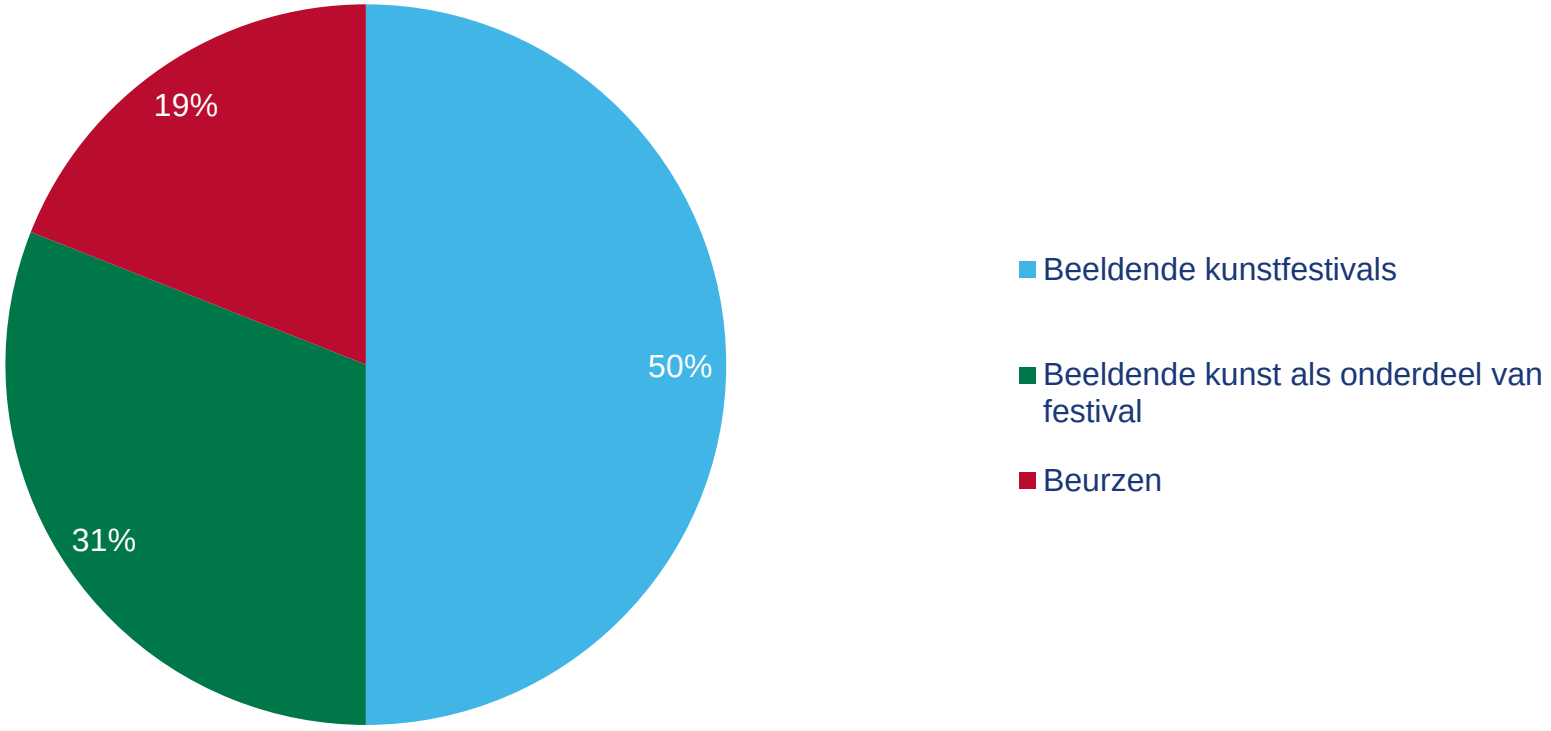

Bron: Festivalatlas 2016, supplement, Harry van Vliet
Bewerking Berenschot.

7. Algemeen

Verdeling gemeentelijke bestedingen aan beeldende kunst in %

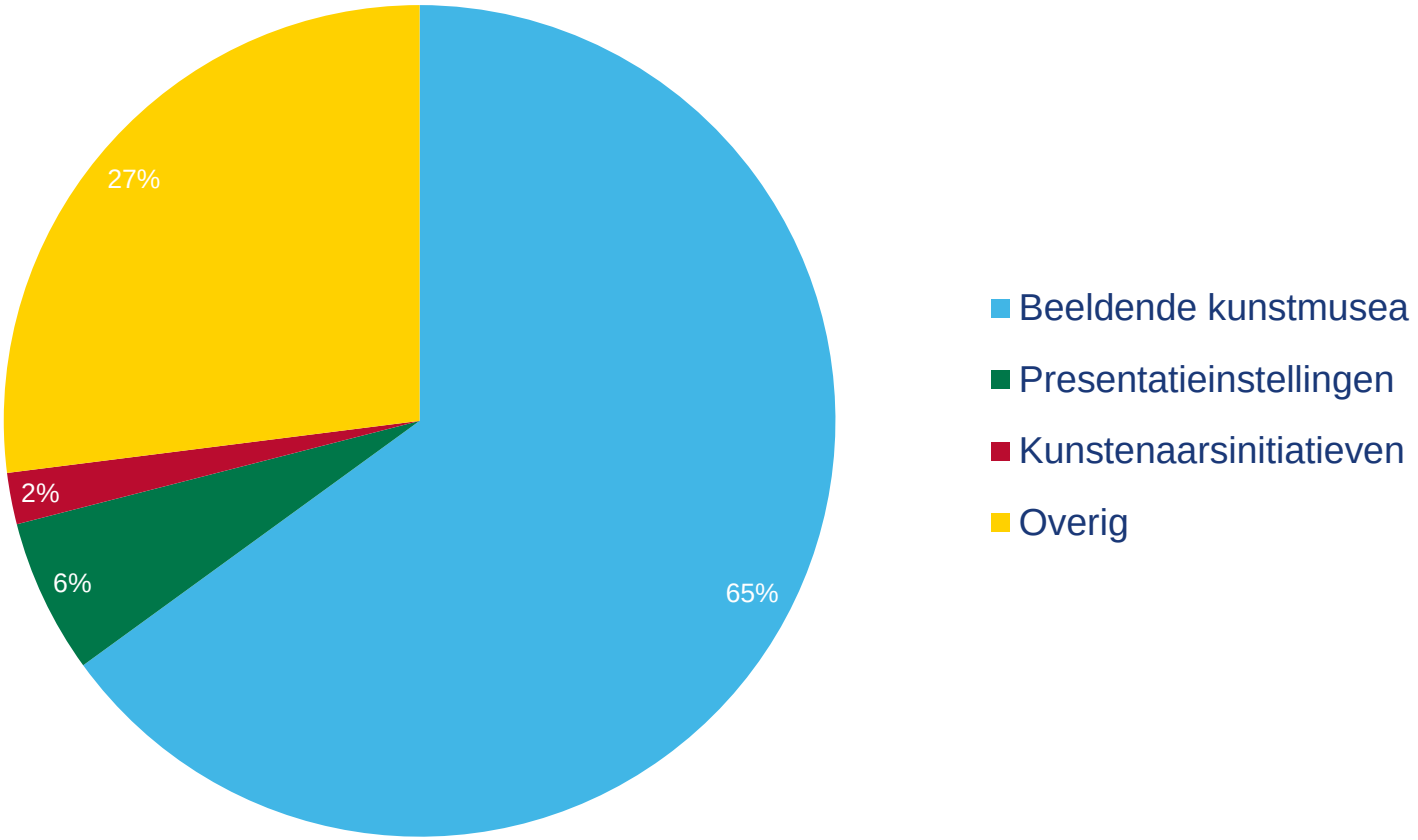

Bron: Berenschot, 2016
N.B. uitsplitsing naar 4, 9 en 36 grootste gemeenten over bestedingen beeldende kunst volgt

Bronnen

- Cultuur in Beeld, 2016
- Dialogic APE, 2016
- Henk Vinken
- Centraal Bureau voor Statistiek Statline
- Berenschot
- Sociaal Cultureel Planbureau, Sport en Cultuur 2016
- Researchcentrum voor Onderwijs en Arbeidsmarkt (ROA) statistics
- Festivalatlas 2016, supplement, Harry van Vliet
- Jaarverslagen Mondriaan Fonds

www.BKNL.nl

kunsten bond

NGA
NEDERLANDSE GALERIE ASSOCIATIE

Kunsten '92

BBK BEROEPSVERENIGING VAN BEELDENDE KUNSTENAARS

PLATFORM BK

M
mondriaan fonds

De Zaak Nu